

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิภาวี ทองช่วย

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

วิภาวี ทองช่วย

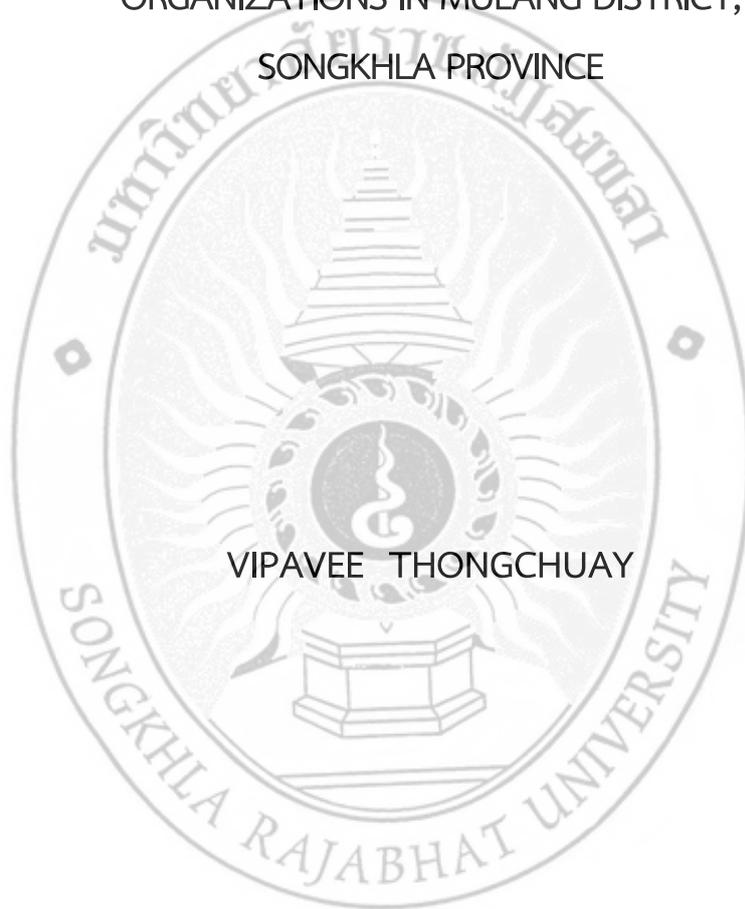
การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

PARENTS' EXPECTATIONS TOWARDS SCHOOL ADMINISTRATION
ACCORDING TO THE OPERATIONAL STANDARDS OF THE CHILD
DEVELOPMENT CENTER OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN MUEANG DISTRICT,
SONGKHLA PROVINCE

VIPAVEE THONGCHUAY

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา

PARENTS' EXPECTATION TOWARDS SCHOOL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE OPERATIONAL STANDARDS OF THE CHILD DEVELOPMENT CENTER OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MUEANG DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

ผู้วิจัย

นางสาววิภาวี ทองช่วย

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกกร ศิริสุข) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....กรรมการและเลขานุการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิราพรรณ คงช่วย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ จุลทรัพย์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

.....รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	
ผู้วิจัย	นางสาววิภาวี ทองช่วย	ปีการศึกษา 2567
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 คน ใช้โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบ Independent Sample Test และค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน พบว่า มีความคาดหวังที่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามรายได้ที่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ให้ข้อเสนอแนะ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ความคาดหวัง, ผู้ปกครอง, มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(2)

Independent Study Title	Parents' Expectations towards School Administration according to the Operational Standards of the Child Development Center of Local Administrative Organizations in Mueang District, Songkhla Province
Researcher	Miss Vipavee Thongchuay Academic year 2024
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisor	Assistant Professor Dr.Kanokkorn Sirisuk

Abstract

The objectives of this study were: 1) Study the parents' expectations towards school administration according to the operational standards of the Child Development, 2) Compare the parents' expectations towards school administration according to the operational standards of the Child Development Center, classified by educational level, occupation, and income, and 3) Gather suggestions on management according to the operational standards of the Child Development Center. The sample group used in this study consisted of 271 parents. They were selected by stratified random sampling. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, Independent Sample Test, and one-way analysis of variance.

The results showed that: 1) Parents' expectations towards school administration according to the operational standards of the Child Development Center, were at a high level in a whole aspect. 2) In a comparison of the parents' expectations towards school administration according to the operational standards of the Child Development Center, when classified by educational level and different occupations, it was found that it had different expectations. When classified by income, parents of early childhood children with different incomes had no different expectations. 3) The first three suggestions, were Building, environment and safety aspect; Personnel aspect; and Academic and curriculum activities aspect, respectively.

Keywords: Educational Administration, Expectation, Parents, Operational Standards of the Child Development Center

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี แนวทางที่ถูกต้องจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ อีกทั้งได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ ในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำเอกสาร และเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ ประธานสอบการค้นคว้าอิสระ และเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย กรรมการและเลขานุการหลักสูตรที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อผิดพลาดบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พรรณี ผุดเกตุ และ อาจารย์ ดร. มนต์ทิวา ไชยแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพงานเครื่องมือในการทำวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ และครูของ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลตำบลพะวง เทศบาลตำบลเกาะแต้ว องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาวิชาบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กัลยาณมิตรทุกท่าน และสำคัญที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัว คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตา แต่บิดา มารดา บุรพจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วิภาวี ทองช่วย

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	26
แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	34
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	43
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	45
บริบทการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	82
แบบแผนการวิจัย	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	86
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	87
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	88
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
สรุปผลการวิจัย	120
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	133
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	134
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	136
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ	143
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	155
ภาคผนวก จ แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย	171
ประวัติผู้วิจัย	178

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1	สรุปลักษณะจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2565.....	76
2	ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา.....	83
3	การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	84
4	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน.....	93
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	94
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	95
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านบุคลากร.....	96
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย.....	98
9	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน.....	102
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	104
12	ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	105
13	ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	106
14	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	108
15	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	109
16	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตาม หลักสูตร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	111
18	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริม สนับสนุน รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	112
19	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	113
20	ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม และรายด้าน.....	114
21	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	116
22	เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	117
23	ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัด สงขลา.....	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
24	ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ ประเด็นหลักของเนื้อหาแบบสอบถาม ตอนที่ 2.....	144
25	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.....	154

สารบัญญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2	ตัวแบบจำลองความคาดหวัง ของ Porter and Lawler.....	31
3	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครสงขลา.....	70
4	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง.....	71
5	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลเกาะแก้ว.....	72
6	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลพะวง.....	73
7	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ.....	74
8	โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง.....	75

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาในระยะเริ่มต้นของชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้เด็กได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เด็กทุกคนจึงควรได้รับการเลี้ยงดู ส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำพามาสู่คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เด็กไทยเป็น “คนเก่ง คนดี และมีคุณภาพ” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยระบบการจัดการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพในทุกๆระดับโดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เพราะเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เป็นวัยที่มีการพัฒนาการทุกด้านอย่างรวดเร็ว หากเด็กในวัยนี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วก็จะเป็นการเตรียมบุคคลให้เข้าสู่สังคมยุคใหม่อย่างมั่นคงและรู้เท่าทันโลก (พรรณนิภา สายหยุด, 2559: 2-3)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของเด็กเล็ก โดยกำหนดไว้ในมาตรา 54 ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ด้านการศึกษา ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 14-79) ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 มาตรา 17 ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะด้านการศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในเขตท้องถิ่นที่รับผิดชอบ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 5-8) ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ใน มาตรา 25 สถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อ ตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษา อย่างต่อเนื่อง มาตรา 26 หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้ง ติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย , 2560: 7-8)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถ จัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรร งบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 12-13)

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและให้ได้คุณภาพเป็นไปในแนวทาง เดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560: ก-ข)

ในปัจจุบันบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ส่งบุตรหลานที่มีอายุ 2-5 ขวบ เข้าเรียนในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กกันมากขึ้น ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหลายด้าน โดยเฉพาะ เมื่อเข้ารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วบุตรหลานมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี คาดหวังให้ ครูผู้ดูแลเด็กดูแลบุตรหลานของตนให้มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตเป็นไปตามวัย มีความปลอดภัย สามารถปรับตัวเข้าหาสังคมอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ช่วยเหลือ ตนเองในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ เช่น การรับประทานอาหาร แปรงฟัน แต่งตัว เป็นต้น จากการศึกษา งานวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ บ้านดอน เทศบาลตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับ การศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อความคาดหวังที่แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่สูงถึงเห็น และตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา และวางเป้าหมายไว้สูงเพราะต้องการให้บุตรหลาน

ของตนเกิดการพัฒนา มีศักยภาพสูง แต่ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาน้อยก็เห็นความสำคัญมากเช่นกันแต่อาจจะคาดหวังไม่มากเพราะเข้าใจในบริบทของสภาวะทางครอบครัวและตัวนักเรียนเองด้วย ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคาดหวังที่ต่างกัน ผู้ปกครองที่มีรายได้มาก มีฐานะทางครอบครัวที่สามารถดูแลเอาใจใส่ สร้างความมั่นคงให้กับบุตรหลานได้ ย่อมมีความคาดหวังกับทางโรงเรียนสูง เพราะต้องการให้บุตรหลานมีการศึกษาดี ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยมีฐานะปานกลางจะเข้าใจบริบทในสังคมคาดหวังให้บุตรหลานมีการศึกษานำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (วิลาวัลย์ ประสุวรรณ, 2559 : 81-82)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีด้วยกัน 19 ศูนย์ ประกอบด้วยสังกัดเทศบาลนครสงขลา มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนกุโบร์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเก้าเส้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนท่าสะพาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ่อนวัวเก่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดไทรงาม สังกัดเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มีด้วยกัน 2 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาแก้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแหลมมุกุศ สังกัดเทศบาลตำบลเกาะแต้ว จำนวน 1 ศูนย์ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเกาะแต้ว สังกัดเทศบาลตำบลพะวง จำนวน 8 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลพะวง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้ำกระจาย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ่อระกำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดบ้านควนหิน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดบ้านดอนขี้เหล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดยาริยะห์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบางदान สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ มี 2 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแหลมพ้อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท้ายยอ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลา, 2565: 10)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำไปเป็นแนวทางพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันจะส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยอมรับจากชุมชน มีคุณภาพตามที่คุณพ่อคุณแม่คาดหวัง ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 ศูนย์ จำนวนผู้ปกครองทั้งหมด 1,049 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน แบ่งชั้นตามสัดส่วนของผู้ปกครอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสุ่มผู้ปกครองในแต่ละสถานศึกษาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

2. ขอบเขตของตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปร ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.2 อาชีพ

- 1) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 2) ธุรกิจส่วนตัว
- 3) เกษตรกรรม
- 4) ค้าขาย
- 5) รับจ้าง
- 6) อื่น ๆ

2.1.3 รายได้ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 15,000 บาท
- 2) 15,000- 20,000 บาท
- 3) มากกว่า 20,000 บาท

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

2.2.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.2 มาตรฐานด้านบุคลากร

2.2.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.2.4 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

2.2.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

2.2.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยด้านเนื้อหา ดังนี้

เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 6 มาตรฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2559 : ข) ดังนี้

- 3.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 3.2 มาตรฐานด้านบุคลากร
- 3.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 3.4 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
- 3.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน
- 3.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. ขอบเขตระยะเวลา

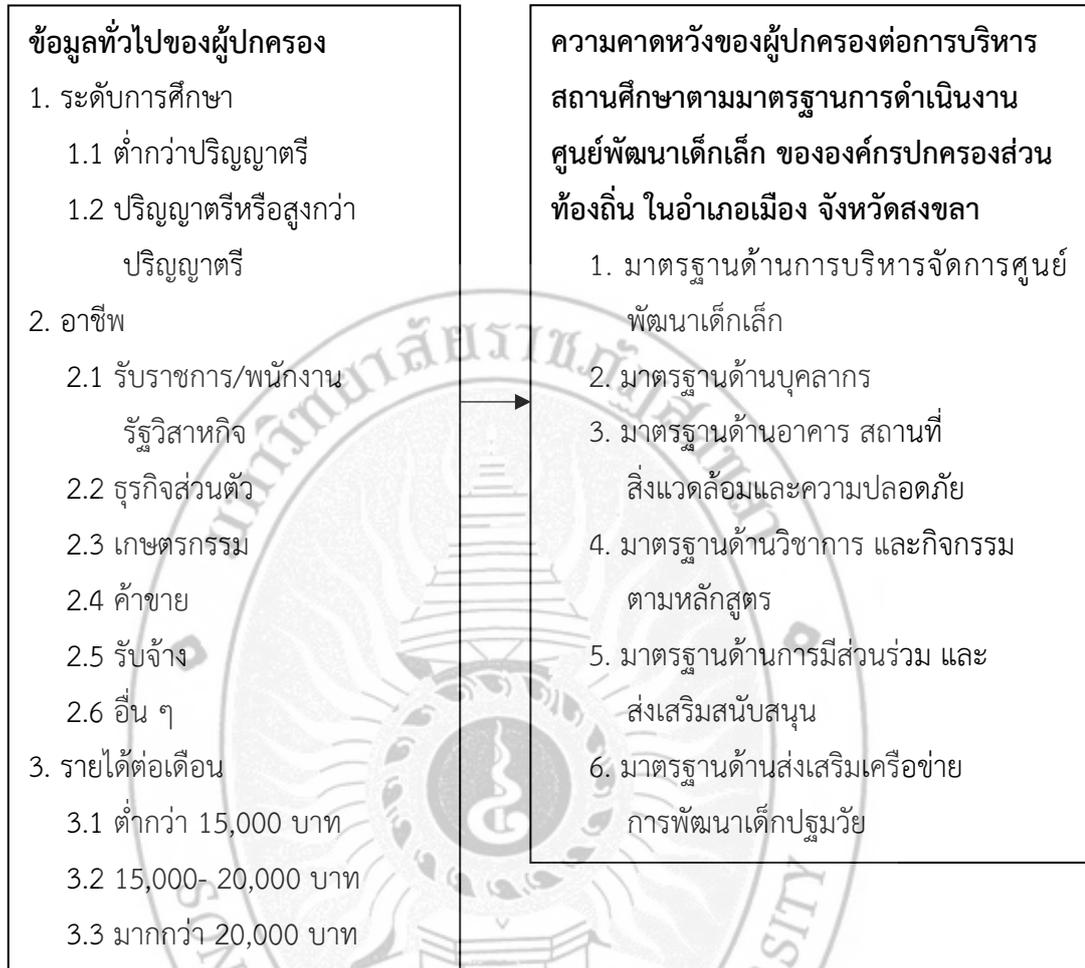
ธันวาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อให้การศึกษาอยู่ในขอบข่ายของการวิจัย ผู้วิจัยนำตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการจะให้เกิดขึ้น มีขึ้น ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยวัดจากการทำแบบสอบถาม
2. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายในการจัดการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่นักเรียนที่บ้าน อาจเป็นบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กที่เข้ารับการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กำหนดให้นักเรียน 1 คน ต่อผู้ปกครอง 1 คน ตาม

เอกสารการรายงานตัวเข้าศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. การบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- 3.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาตรฐานด้านบุคลากร
- 3.2 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- 3.3 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
- 3.4 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน
- 3.5 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการ จัดตั้ง การย้ายหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปจนกระทั่งการยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดเวที ประชาคมในพื้นที่ เพื่อสำรวจความต้องการและมติของชุมชน ในการย้าย รวมหรือยุบเลิกศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ต้องมีการจัดทำแผนการย้าย รวมศูนย์ แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ ขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และส่งประกาศให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และการ ดำเนินการต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา ผู้แทนศาสนสถาน ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนด้านสาธารณสุข ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนสำนักนันทนาการ/กอง/ส่วนการศึกษา ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณแล้ว นำมาบริหาร งบประมาณทั้งในส่วนของเงินเดือนครูผู้ดูแลเด็ก ค่าจัดการเรียนการสอน(รายหัว) ค่าอาหารเสริมนม ค่าอาหารกลางวัน ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาที่ได้วางไว้ และให้เป็นไปตาม ระเบียบข้อกฎหมายการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

5. มาตรฐานด้านบุคลากร หมายถึง นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ใน การบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มี คุณภาพ และได้มาตรฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างยั่งยืน สนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกด้าน ตลอดจนหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการ ศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่นำนโยบายและ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง คือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู : นักเรียน) 1:10 นอกจากนี้ก็อาจให้มีพนักงานจ้างตามภารกิจได้ เช่น ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ คนครัว ยาม

6. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดในการจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรซึ่งอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ตัวอาคาร ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสม พื้นที่ใช้สอยภายใน ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสม กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยในการใช้อาคาร ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ภายนอกอาคารมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งที่มีความปลอดภัย

7. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สาระการ เรียนรู้รายปีที่ถูกต้องชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการจัดแบบบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาตามวัย ตามความสนใจและความถนัดของเด็กแต่ละคน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การใช้สื่อเน้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า การวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนใช้วิธีสังเกต บันทึกพฤติกรรม และจากผลงานของเด็ก

8. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดในการสร้างความมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือ ทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วม เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

9. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เครือข่ายสมาคม ชมรม ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา

หรือภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงาน ได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมี วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนกุโบร์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเก่าเส็ง ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กชุมชนท่าสะพาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ่อนวัวเก่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดไทรงาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาแก้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแม่อุทิศ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเกาะ แด้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลพะวง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้ำกระจาย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ่อระกำ ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกไร่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสยิตบ้านควนหิน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสยิตบ้านดอน ชีเหล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสยิตยาริยะห์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบางदान ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัด แหลมพ้อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท้ายยอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง

12. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัด สงขลา ประกอบด้วย เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลตำบลเกาะแสด้ว เทศบาล ตำบลพะวง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง

13. บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานรับผิดชอบดูแลศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนการสอน อบรม เลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างถูกต้องตามหลัก วิชาการ ประกอบด้วย

13.1 นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และทิศทางการบริหาร ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนา ศักยภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

13.2 ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักบริหาร การศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา มีหน้าที่นำนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

13.3 โดยต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษาได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกัน มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

13.4 ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งคือ มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลหรือการศึกษาปฐมวัย มีใบประกอบวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน

14. การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ 2 - 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) และเป็นการดำเนินการของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารและคณะครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย ได้มีพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีการจัดการที่เป็นระบบให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

15. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

15.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาหรือต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ความรู้ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา หรืออนุปริญญาบัตร

15.2 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่ได้รับการศึกษาในระดับสถาบันอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาที่เทียบเท่าปริญญาตรี และปริญญาบัตรที่สูงกว่าปริญญาตรี

16. รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายรับเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองที่ได้จากการประกอบอาชีพ ได้รับเงินเป็นรายวัน/ รายเดือน ต่อครัวเรือน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

16.1 รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รายได้ของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพแล้ว ได้ค่าตอบแทนต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

16.2 รายได้ 15,000 - 20,000 บาท หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพแล้วได้ค่าตอบแทนต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 บาท ไม่เกิน 20,000 บาท

16.3 มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพแล้วได้ค่าตอบแทนต่อเดือน ได้มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

17. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ปกครองกระทำเพื่อเลี้ยงชีพ โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

17.1 อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐหรือหน่วยงานธุรกิจซึ่งรัฐเป็นเจ้าของหรือกิจการของรัฐ

17.2 อาชีพธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจของตนเอง

17.3 อาชีพค้าขาย หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบค้าขาย

17.4 อาชีพเกษตรกรรม หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ หรือทำการประมง

17.5 อาชีพรับจ้าง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างของบริษัท องค์กรเอกชนต่าง ๆ หรือกิจการร้านค้าของบุคคลทั่วไป

17.6 อาชีพอื่น ๆ หมายถึงผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจาก อาชีพที่ระบุข้างต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนา ปรับปรุง การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับความ คาดหวังของผู้ปกครอง
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการ จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งหัวข้อเรื่องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 ความสำคัญของการบริหาร
  - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
  - 1.4 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
  - 2.1 ความหมายของความคาดหวัง
  - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 3.1 แนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 3.3 การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. บริบทการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

อนัญญา บัณงาม (2559: 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานของบุคคลหลายฝ่ายที่ร่วมมือกันพัฒนาในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม ค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง

คือ ความพยายามจัด ดำเนินการทุกอย่างเกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิต คือ ผู้เรียน มีคุณภาพ บรรลุเป้าหมายหลัก

ณัฐวิกร ธรรมชาติ (2559: 13) กล่าวว่า การบริหารงานนั้นเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ ดังนั้นนักบริหารการศึกษาจะต้องบริหารงานในภารกิจหน้าที่ที่ตนกระทำอยู่อย่างชาญฉลาด มีความแนบเนียนในการปฏิบัติงานนั้นดำเนินไปได้โดยราบรื่น สามารถขจัดอุปสรรคทั้งหลายที่เกิดขึ้นได้ เมื่อมีปัญหาที่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ด้วยดีเสมอ

อรณิชา เกิดแก้ว (2560: 27) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ หรือกระบวนการบริหารกลุ่มบุคคลทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของการบริหารสถานศึกษาทั้งศาสตร์และศิลป์ ทั้งโดยกว้าง และลึกซึ้ง สามารถจัดคนที่เหมาะสมกับงานแต่ละด้าน เพื่อให้บุคคลร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงาน ภายในสถานศึกษาและให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ ด้านปัญญา ด้านจิตใจด้านร่างกาย และด้านสังคม เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จิตรจรรยา ทรงวิทยา (2562: 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาคือการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือให้นักเรียนมี สุขภาพดี มีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับ เศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตามขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

อรุพงษ์ งามฉมิ่ง (2564: 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็นการ ดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียน เพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการ จัดการ

โดยสรุปแล้ว การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และ ศิลป์ ในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางด้าน บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐาน สถานศึกษาที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญของการบริหาร

เกษม พงษ์เดช (2558: 42) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญขององค์กร ความต่อเนื่องและประสานกันโดยมี ผู้บริหารเป็นผู้นำในการประสานองค์กรให้เป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ประเด็นสำคัญของการบริหารจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารจัดการสามารถประยุกต์ใช้

กับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพราะเป็นเป้าหมายของผู้บริหารนั่นก็คือการสร้างประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ดังนั้นการบริหารจัดการที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ต้องเป็นวิธีการใช้ทรัพยากรให้ประหยัดที่สุด แต่ได้ประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารในฐานะผู้จัดการดูแลองค์กร ต้องนำกิจกรรมพื้นฐาน มาบูรณาการให้สัมพันธ์ประโยชน์ให้ได้ เพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมเกิดความมั่นคงและเจริญต่อไป

พรรณนิภา สายหยุด (2558: 20-21) กล่าวว่า คำว่า "บริหาร" มาจากคำว่า Administration มีความหมายเหมือนกับคำว่า Management ฉะนั้น จึงมีการใช้ทั้งสองคำนี้ในลักษณะเดียวกัน แต่คำว่า Management มักจะใช้ในการบริหารองค์การหรือหน่วยงานที่มุ่งในด้านผลกำไร แต่การบริหารงานในวงการศึกษาหรือการบริหารงานโครงการในสถานศึกษานั้นมิได้มุ่งหวังผลกำไรหรือขาดทุน จึงใช้คำว่า Administration จึงจะเหมาะสมที่สุด การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ การบริหารงานที่สำคัญจะนำไปสู่ความก้าวหน้า การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ นักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหาร และความเจริญเติบโตของการบริหาร ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์การใด ย่อมเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น การบริหาร จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิต ของมนุษย์ในสังคม จึงสรุป คำว่า การบริหาร ได้ครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้ คือเป้าหมาย บุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารจัดการเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งในทางสังคมศาสตร์ ที่นำเอาหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทางมานุษยวิทยา สังคมวิทยา จิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ ไม่ใช่ศาสตร์อย่างเดียวและยังต้องใช้ศิลป์เข้าควบคู่ไปด้วยคือต้องสามารถประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ ทางการบริหารให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริง และการบริหารนั้น จะครอบคลุมถึงหน้าที่การบริหารอันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การมอบหมายงาน การรายงานและการงบประมาณ นอกจากนี้ องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหาร จะประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ที่แน่นอน ทรัพยากรในการบริหาร การประสานระหว่างกัน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 26) กล่าวว่า การบริหาร เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนต่าง ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง

คนเดียวแต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

สรุปแล้ว การบริหารมีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานองค์กรให้เป็นหนึ่งเดียว ผู้บริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นำกิจกรรมพื้นฐานมาบูรณาการให้สัมพันธ์ประโยชน์ให้ได้ เพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นไปอย่างมีระบบ นำไปสู่จุดมุ่งหมายการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมเกิดความมั่นคงและเจริญต่อไป

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ เป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่พรรณนาและอธิบายพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์กรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อย ๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติได้ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปและชี้แนะการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ดังทฤษฎีต่อไปนี้

3.1 แนวคิด POCCC ของ Fayol

Fayol, 1949 (อ้างถึงใน สิริกร รอดประยูร, 2559: 10-16) กล่าวถึง การบริหารตามแนวคิด POCCC ของ Fayol ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การสั่งการ (Commanding)
- 4) การประสานงาน (Coordinating)
- 5) การควบคุม (Controlling)

มีหลักการจัดการ 14 ประการ ประกอบด้วย

1) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work) หมายถึง การแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ ให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความชำนาญเฉพาะเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

2) หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) หมายถึง การมอบหมายอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งงานให้สอดคล้องกับระดับความรับผิดชอบตามภารกิจ

3) หลักความมีวินัย (Discipline) หมายถึง การยอมรับเชื่อฟังในกฎระเบียบ ข้อบังคับที่องค์กรกำหนดขึ้น

4) หลักเอกภาพการบังคับบัญชา (Unity of Command) หมายถึง หลักการใช้ อำนาจควบคุมสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาคนเดียว

5) หลักเอกภาพการอำนวยการ (Unity of Direction) หมายถึง มีแผนงาน วัตถุประสงค์และทิศทางการทำงานที่ชัดเจนเพียงอย่างเดียว

6) หลักการยึดผลประโยชน์ขององค์กรมากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล (Subordination of Individual Interest to General Interest) หมายถึง หลักการให้ความสำคัญ ของผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กรเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว

7) หลักประโยชน์ตอบแทน (Remuneration of Personnel) หมายถึง หลักการ จ่ายผลตอบแทนที่เป็นธรรม เหมาะสมกับสภาพการจ้างงาน ค่าครองชีพ และความพึงพอใจของฝ่าย ลูกจ้างและนายจ้าง

8) หลักการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) หมายถึง หลักการรวมศูนย์ อำนาจ การตัดสินใจ การควบคุมอยู่ที่ส่วนกลาง และการกระจายอำนาจตามความเหมาะสม

9) หลักสายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) หมายถึง หลักการลดหลั่นของสาย บังคับบัญชาจากระดับสูงสุดลงมาถึงระดับต่ำสุด

10) หลักความเป็นระเบียบ (Order) หมายถึง หลักการจัดระเบียบ วัสดุ สิ่งของ และตัวบุคคล ให้ตรงตามตำแหน่งที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม เพื่อความสะดวกในการควบคุมดูแล

11) หลักความเป็นธรรม (Equity) หมายถึง หลักความยุติธรรมแก่ทุกคนในองค์กร อย่างเสมอภาค เท่าเทียม ปราศจากความลำเอียง

12) หลักความมั่นคงในอาชีพ (Stability of Tenure of Personne) หมายถึง หลักประกันความมั่นใจในการปฏิบัติงานในองค์กรของพนักงาน การให้พนักงานออกจาก งานทำได้ไม่ง่ายดายไป

13) หลักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) หมายถึง การประดิษฐ์ ความคิด สร้างสรรค์รวมถึงวิธีการใหม่ๆ ที่ช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

14) หลักความสามัคคี หมายถึง การทำงานร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ของคนในองค์กรเพื่อใช้ความสามารถของกลุ่มอย่างเต็มที่

3.2 แนวคิดทฤษฎีระบบราชการ ของ Max Weber

Max Weber, 1947 (อ้างถึงใน สิริกร รอดประยูร, 2559: 10-14) กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎีระบบราชการ ของ Max Weber ไว้ว่าโครงสร้างทางอำนาจในองค์กรออกเป็น 3 ประเภท ตามแหล่งที่มาของอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) อำนาจบารมี (Charismatic Authority) เป็นอำนาจที่เกิดจากคุณลักษณะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เป็นอำนาจที่ติดอยู่กับตัวบุคคล บางครั้งเรียกว่าผู้นำตามธรรมชาติ
- 2) อำนาจตามประเพณี (Traditional Authority) เป็นอำนาจที่เกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติสืบทอดกันมา เช่น การสืบสันตติวงศ์
- 3) อำนาจตามกฎหมาย (Legal Authority) เป็นอำนาจที่ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นอำนาจที่ใช้ในองค์การระบบราชการ

3.3 ทฤษฎี POSDCORB ของ Gulick

Gulick, 1937 (อ้างถึงใน เพลย์พิค ฝาฟองยูน, 2560: 25-26) กล่าวว่า Gulick เป็นผู้คิดรูปแบบการบริหารจัดการโดยมีกิจกรรม 1 ประการมาใช้ในการบริหารจัดการ ในวงการบริหารจะรู้จักกิจกรรมทั้ง 7 ประการนี้เป็นอย่างดีมีคำย่อว่า POSDCORB มีการนำรูปแบบการบริหารจัดการของ Gulick ไปใช้ในการบริหารองค์การสมัยใหม่อย่างกว้างขวาง แนวความคิดที่นำเอามุมมองทั้ง 7 ด้านมาใช้นั้นสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการของ Fayol, Taylor and Gulick ให้ความสำคัญของการควบคุม การสั่งการ การประสานงาน จะต้องสร้างขอบข่ายการควบคุม (Span of Control) ให้มีประสิทธิภาพ ต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ประกอบ เช่น จำนวนคนที่ป็นหัวหน้า จำนวนคนที่ป็นลูกน้อง ความสามารถเฉพาะตัวของหัวหน้า ลักษณะเฉพาะของงานที่ทำ และเสถียรภาพขององค์การ อีกสิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการบริหารจัดการองค์การคือเอกภาพการควบคุม (Unity of Command) องค์การที่ดีต้องสามารถสร้างโครงสร้างอำนาจภายในองค์การในลักษณะที่มีหัวหน้าฝ่ายบริหารควบคุมและประสานงานต่าง ๆ แต่เพียงผู้เดียวองค์การเกิดขึ้นมา เพราะมนุษย์ที่มาอยู่ร่วมกันได้ช่วยกันแบ่งงานกันทำตามความชำนาญพิเศษของแต่ละคน ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและแรงงานในการทำงานอย่างยิ่ง เมื่อสังคมขยายตัวขึ้นลักษณะการแบ่งงานกันทำจะสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจนในที่สุดจำเป็นต้องสร้างกลไกหรือโครงสร้างบางประการเพื่อผูกโยงประสานหน่วยงานแต่ละหน่วย (Work Unit) เข้าด้วยกัน ดังนั้นหัวใจทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การจึงเป็น เรื่องของความพยายามจัดโครงสร้าง การประสานงานระหว่างหน่วยงานย่อยให้มีประสิทธิภาพ หลักในการประสานงานหน่วยงานทำงานย่อยมีอยู่สองวิธีที่ต้องใช้ควบคู่กันไป คือ วิธีแรกเรียกว่า การประสานงานโดยการสร้างกลไกในความควบคุมภายในองค์การ หมายถึง การจัดตั้งโครงสร้างอำนาจ (Structure of Authority) ซึ่งประกอบด้วยสายการบังคับบัญชาระหว่างหัวหน้าและลูกน้องเป็นลำดับชั้น เชื่อมโยงจากยอดถึงฐานของโครงสร้างอำนาจ โดยให้คนในแต่ละชั้นของโครงสร้างดังกล่าวแบ่งงานกันทำเป็นหน่วยงาน วิธีที่สอง เรียกว่า การประสานงานโดยการผูกมัดทางใจ ทำให้คนที่มาร่วมกันทำงานมีพลังจิตตั้งใจประกอบการทำงานเต็มความสามารถ และทำด้วยความกระตือรือร้นบรรยากาศในการทำงานดังกล่าวจะสร้างขึ้นได้ต้องอาศัยความสามารถของผู้นำ (Leadership)

กิจกรรม 7 ประการ มีดังนี้

P - Planning

O - Organizing

S - Staffing

D - Directing

Co - Coordinating

R - Reporting

B - Budgeting

P คือ การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายขององค์การว่าควรทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อะไร และจะดำเนินการอย่างไร

O คือ การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดตั้งโครงสร้างอำนาจอย่างเป็นทางการภายในองค์การเพื่อประสานงานหน่วยงานย่อยต่างๆให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การได้

S คือ การบรรจุ (Staffing) หมายถึง หน้าที่ด้านบริหารงานบุคคลเพื่อฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และจัดเตรียมบรรยากาศในการทำงานที่ดีไว้

D คือ การสั่งการ (Directing) หมายถึง การที่หัวหน้าฝ่ายบริหารมีหน้าที่ต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลาโดยพยายามนำเอาการตัดสินใจดังกล่าวมาเปลี่ยนเป็นคำสั่งและคำแนะนำนอกจากนี้ ยังหมายถึงการที่หัวหน้าฝ่ายบริหารต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำขององค์การ

CO คือ การประสานงาน (C. - ordinating) หมายถึง หน้าที่สำคัญต่าง ๆ ในการประสานส่วนต่าง ๆ ของงานให้เข้าด้วยกันอย่างดี

R คือ การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในองค์การให้ทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้อาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การวิจัยและการตรวจสอบ

B คือการงบประมาณ (Budgeting) หมายถึงหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องของกังบประมาณในรูปแบบของการวางแผนและการควบคุมด้านการเงินการบัญชี

สิริกร รอดประยูร (2559: 15-16) กล่าวถึงบริหารงานในรูปแบบของ POSDCORB ไว้ดังนี้ การวางแผน (P-Planning) หมายถึง การวางแผน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน แผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในทางวิทยาการ และวิจารณ์ญาณวินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการโดยถูกต้องอย่างมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์

การจัดระเบียบ (O-Organizing) หมายถึง การจัดส่วนราชการหรือองค์การ ซึ่งในการศึกษาบางแห่งก็พิจารณารวมไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการจัดการ ด้วยเรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้ จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เช่น การจัดแบ่งคน เป็น กรม กอง แผนก โดยอาศัยปริมาณงาน

คุณภาพของงานหรือจัดตามลักษณะของงานเฉพาะอย่าง ก็ได้นอกจากนี้อาจพิจารณาในแง่ของการควบคุมและพิจารณาในแง่ของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานหลัก หน่วยที่ปรึกษา และหน่วยงานช่วยเหลือ หน่วยงานอนุกรม เป็นต้น นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่องการจัดการองค์การนี้ยังได้ศึกษาถึงการแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องตลอดจนการปรับปรุงองค์การบริหารให้ดีขึ้นด้วย

พนักงาน (S-Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดของหน่วยงานที่แบ่งไว้ หรือกล่าวอีกในหนึ่ง หมายถึงการจัดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม รวมถึงการที่จะเสริมสร้างและธำรงค์ไว้ซึ่งสัมพันธภาพในการทำงานของคณาจารย์และพนักงานด้วย เรื่องเกี่ยวกับการบริหารบุคคลนี้ ยังได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างกว้าง ๆ อีกว่า "การบริหารงานบุคคลนั้นเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผนนโยบาย การวางแผนโครงการ ระเบียบและวิธีดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในองค์การใดองค์การหนึ่งเพื่อให้ได้มาและได้ประโยชน์ ตลอดจนการบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย กระบวนการที่ว่านี้จึงรวมหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งหมดนับแต่การสรรหา และรับคนเข้าทำงาน จนกระทั่งพ้นจากหน้าที่การงานขององค์การ"

การกำกับ (D-Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการอำนวยความสะดวกรวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ และการจูงใจ เป็นต้น การอำนวยความสะดวกในที่นี้รวมถึงการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งเป็นหลักอันสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงาน และขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมาก เหตุเพราะว่าการที่จะอำนวยความสะดวกให้ภารกิจดำเนินไปด้วยดีได้ จำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ดี และมีการสั่งการที่ถูกต้องเหมาะสมกับแต่ละลักษณะของการตัดสินใจ

การประสานงาน (Co-Coordinating) หมายถึง ความร่วมมือประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในการปฏิบัติงานและเป็นสิ่งที่มีอยู่ในทุกระดับของงาน การร่วมมือประสานงานเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตน เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ เมื่อก้าวถึงการประสานงานแล้ว อีกเรื่องหนึ่งที่ควรได้กล่าวถึงเพราะมีความสำคัญและเป็นสิ่งคู่กันประดุจคนกับเงาคือ การติดต่อสื่อสาร เพราะการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้เกิดการประสานงานที่ดีและทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การรายงาน (R-Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนรวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย อันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสารอยู่มาก การรายงานโดยทั่วไป หมายถึงวิธีการของสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้

ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชาและหรือผู้ร่วมงาน ฯลฯ ความสำคัญของรายงานนั้นอยู่ที่จะต้องอยู่บนรากฐานของความจริง

การจัดทำงบประมาณ (B-Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการ บริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้วิธีการงบประมาณและแผนงานเป็นเครื่องมือในการควบคุมวิธีการบริหารงบประมาณ โดยทั่วไปมักมีวงจรที่คล้ายคลึงกันอย่างที่เรียกว่า"วงจรงบประมาณ" (Budget Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเตรียมงบประมาณและการเสนอขออนุมัติ
- 2) การพิจารณาให้ความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ
- 3) การดำเนินการ
- 4) การตรวจสอบ

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สรุปได้ว่า การบริหารต้องมีการวางแผนในการบริหาร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบายเพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน มีการจัดองค์การ ใช้วิจารณ์งานวินิจัยเหตุการณ์ในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการอย่างมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การสั่งการ รวมถึงการวินิจัยสั่งการ ซึ่งเป็นหลักอันสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงาน และเป็นการท้าทายความสามารถของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมาก เหตุเพราะการที่จะอำนวยความสะดวกให้ภารกิจดำเนินไปด้วยดีได้ จำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ดี และมีการสั่งการที่ถูกต้องเหมาะสม มีการประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานดีขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน มีการการควบคุมตรวจสอบโดยใช้กระบวนการรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่

4. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 29-33) อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งได้แบ่งโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1) ด้านวิชาการ

- 1.1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
- 1.2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 1.3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9) การนิเทศการศึกษา
- 1.10) การแนะแนว
- 1.11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2) ด้านงบประมาณ

- 1.1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
- 1.2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
- 1.3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 1.4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 1.5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 1.6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 1.7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 1.8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 1.9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

1.10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 1.11) การวางแผนพัสดุ
 1.12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

- 1.13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 1.14) การจัดหาพัสดุ
 1.15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 1.16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
 1.17) การเบิกเงินจากคลัง
 1.18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
 1.19) การนำเงินส่งคลัง
 1.20) การจัดทำบัญชีการเงิน
 1.21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 1.22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.1) การวางแผนอัตรากำลัง
 3.2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 3.3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 3.4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 3.5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 3.6) การลาทุกประเภท
 3.7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 3.8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 3.9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 3.10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 3.11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 3.12) การออกจากราชการ
 3.13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 3.14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 3.15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 3.16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
  - 3.17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
  - 3.18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 3.19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
  - 3.20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป
    - 4.1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
    - 4.2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
    - 4.3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
    - 4.4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
    - 4.5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
    - 4.6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
    - 4.7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
    - 4.8) การดำเนินงานธุรการ
    - 4.9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
    - 4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
    - 4.11) การรับนักเรียน
    - 4.12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
    - 4.13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
    - 4.14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
    - 4.15) การทัศนศึกษา
    - 4.16) งานกิจการนักเรียน
    - 4.17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
    - 4.18) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
    - 4.19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
    - 4.20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
    - 4.21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 28-32) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาของนักวิชาการต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

Smith, 2001 (อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561: 28) ได้แบ่งการบริหารงานสถานศึกษาไว้ 6 งาน คือ

- 1) งานวิชาการ
- 2) งานบุคลากร
- 3) งานกิจการนักเรียน
- 4) งานอาคารสถานที่
- 5) งานธุรการและการเงิน
- 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Campbell, 1994 (อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561: 28) ได้แบ่งงานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 6 ประการ คือ

- 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน
- 2) งานการบริหารบุคลากรทางการสอน
- 3) งานบริการนักเรียน
- 4) งานอาคารสถานที่
- 5) งานด้านงบประมาณและงานธุรการ
- 6) งานความสัมพันธ์กับชุมชน

Kimbrough and Nunnery, 2002 (อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561: 28) ได้แบ่งงานการบริหารโรงเรียน ออกเป็น 8 ประการ คือ

- 1) งานการพัฒนาองค์กรและดำรงไว้ซึ่งองค์กร
- 2) งานบริหารหลักสูตรและการสอน
- 3) งานบริหารเศรษฐกิจการศึกษา
- 4) งานธุรการ
- 5) งานบริหารบุคคล
- 6) งานกิจการนักเรียน
- 7) งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและ
- 8) งานด้านการประเมินผล การวิจัยและสร้างความเชื่อถือจากประชาชน

Kimbrough, 2000 (อ้างถึงใน สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง, 2561: 30) กล่าวถึงหน้าที่หรือภารกิจของการบริหารสถานศึกษา มี 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร
- 2) การบริการนักเรียน
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 4) การบริหารงานบุคคล
- 5) การบริหารงานอาคารสถานที่
- 6) การบริการชุมชน
- 7) การจัดโครงสร้างการบริหารงาน
- 8) บริหารงบประมาณ

สรุปได้ว่า ขอบเขตการบริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น ด้าน 8 ด้าน หลัก ๆ คือ ด้านงานบริหารงานวิชาการ ด้านงานบริหารงานบุคคล ด้านงานบริหารงบประมาณ และด้านงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการกิจการงานทุกด้านของสถานศึกษา โดยกำหนดภาระงานของแต่ละด้านให้มีกรอบคลุม กำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบให้เหมาะสม เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่ได้กำหนดไว้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

1. ความหมายความคาดหวัง

ความคาดหวัง เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้คนกระทำการต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้ ธรรมกานต์ ศรีภู (2560: 5) ที่ได้กล่าวถึงความคาดหวังไว้ว่า หมายถึงความคิดเห็น หรือการคาดคะเนให้กระทำการใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต ซึ่งความคาดหวังเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ดังนั้นความคาดหวังจึงเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวังหรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง ตามความเหมาะสมของสถานการณ์จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล

สุชาติ ธโนภาณุวัฒน์ (2562: 7-9) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือการคาดคะเนต่อสิ่งที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งโดยเป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะเป็นไปตามที่คิดไว้หรือไม่ก็ได้ โดยความคาดหวังของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความคิดและความต้องการที่ต่างกัน โดยความคาดหวังอาจก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่จะกระทำในอนาคต ทำให้เกิดความน่าจะเป็นที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดคิดหรือคาดหวังไว้ได้ และได้กล่าวถึง ทฤษฎีของ Vroom ว่าการที่

บุคคลจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมมีความหวังว่าจะได้รับความสำเร็จเป็นผลตอบแทนจากการกระทำ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ว่าการที่บุคคลจะกระทำการใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการได้แก่

- 1) ผลตอบแทนที่เขาได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่เขาเป็นอยู่เพียงใด
- 2) ความพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่ได้รับ
- 3) เปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้วเขาต้องเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์นั้นอย่างแน่นอน
- 4) เขาย่อมมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ความคาดหวังของบุคคลจึงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลนั้นพยายามที่จะทำในสิ่งที่จะทำให้ตนเองได้รับความสมหวังตามความคาดหวัง ดังนั้นจึงเปรียบเสมือนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งสอดคล้องกับ Robbins and Judge ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมโดยถือเกณฑ์ความน่าจะเป็นในการรับรู้ ซึ่งจะก่อให้เกิดการใช้ความพยายามเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ ตลอดจนขึ้นอยู่กับวิธีการ ซึ่งเขามองถึงคุณค่าที่เป็นผลลัพธ์นั้นเป็นทฤษฎีกระบวนการ ซึ่งเสนอแนะว่าก่อนที่บุคคลจะปฏิบัติ เขาจะพิจารณาว่าจะมีความสามารถและมีความพยายามที่จะให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการหรือไม่ โดยจะแสดงในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามที่ใช้

เกรียงไกร ล้วนศิริ (2562: 29) กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคล หมายถึง ความปรารถนา หรือความมุ่งหวังหรือการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล เป็นพฤติกรรมที่เป็นความต้องการของบุคคลในการที่จะกระทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ หรือปฏิบัติหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายโดยมุ่งเน้นให้สำเร็จตามความต้องการทั้งส่วนของตนเองและความสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มงานหรือหน่วยงาน

ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และคณะ (2564: 40-41) ได้ให้ความหมายของความคาดหวัง ว่า ความคาดหวังมักจะเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความพึงพอใจในการรับบริการดังที่ Johnson and Lyth กล่าวไว้ว่าความคาดหวังของผู้รับบริการต่อบริการที่ได้รับว่าควรเป็นไปตามเกณฑ์การคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ความหวังเกิดจากประสบการณ์การได้รับบริการที่ผ่านมา รวมถึงประสบการณ์อื่นและการบริหารทางการตลาดของบริการนั้น การตลาดของบริการต้องมีการสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ เพื่อให้รับบริการรับทราบถึงบริการที่แท้จริง ถ้าการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เป็นความจริงจากการบริการที่ได้รับ ผู้รับบริการก็จะรู้สึกผิดหวัง แต่ถ้าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์น้อยกว่าความเป็นจริงก็ยากที่จะดึงดูดให้มีผู้มารับบริการ สรุปได้ว่าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สำคัญต่อการกำหนดความคาดหวังของผู้รับบริการ Johnson and Lyth แบ่งระดับของความคาดหวังและการประเมินคุณภาพเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่หนึ่ง ผู้รับบริการไม่พึงพอใจ: ด้อยคุณภาพ

ระดับที่สอง ผู้รับบริการพึงพอใจ : มีคุณภาพ

ระดับที่สาม ผู้รับบริการประทับใจ : มีคุณภาพสูง

ตัวอย่างเช่น ผู้ใช้บริการรอเพื่อรับการรักษานาน 30 นาที เขาเกิดความไม่พึงพอใจ เพราะเขาคาดหวังว่าจะได้รับการรักษาทันที เพราะเป็นโรงพยาบาลเอกชนหรือผู้ใช้บริการ มีประสบการณ์ว่าการใช้บริการของเอกชนต้องรวดเร็ว ในทางกลับกันผู้รับบริการอาจเกิดความพึงพอใจ หากทุกคนรู้จักเขาหมดหรือเรียกว่ากลายเป็นความประทับใจหากได้รับการบริการตามคาดหวังพร้อม ๆ กับการได้รับการจดจำ

โดยสรุปแล้ว ความคาดหวัง จึงหมายถึง การที่บุคคลคาดการณ์ถึงที่ปรารถนาให้เกิดขึ้น กระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ เมื่อได้รับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ก็จะเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา แต่ในทางตรงกันข้ามหากไม่ได้รับสิ่งที่คาดหวังก็อาจเกิดความไม่พอใจ ผิดหวัง หรืออาจเกิดการต่อต้านขึ้นได้

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

2.1 ทฤษฎีความคาดหวังของ Broom

Broom, 1964 (อ้างถึงใน สมบูรณ์ สาระศาลิน, (2557: 9) กล่าวถึงไว้ว่า ใน การตัดสินใจที่เกี่ยวกับความคาดหวังมี 2 ประการ

- 1) พิจารณาว่าเป็นเป้าหมายที่จะนำไปสู่ นั้น จะมีคุณค่ามากน้อยเพียงไร (Value)
- 2) พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้น สามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด (Expectancy)

ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการ ดังกล่าวนี จะเป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดแห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ในการกระทำต่าง ๆ บุคคลจะมีการตั้งจุดหมายหรือคาดหวัง เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่น้อยที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมา

วิลาวัลย์ ประสุวรรณ (2559: 15-17) กล่าวว่า Bloom ได้เสนอแนะข้อพิจารณา การตัดสินใจที่เกี่ยวเนื่องกับความคาดหวัง ไว้ 2 ประการ ดังนี้

- 1) พิจารณาว่าเป้าหมายจะนำไปสู่ นั้น จะมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด (Value)
- 2) พิจารณาสิ่งที่กระทำนั้นสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด (Expectancy)

ความสัมพันธ์ของ 2 ประการดังกล่าวนี้ จะมีองค์ประกอบหรือตัวชี้ ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ในการกระทำต่าง ๆ บุคคลจะมีการตั้งจุดมุ่งหมายหรือความคาดหวังเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบ ที่มีความสำคัญไม่น้อยที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นความจริงขึ้นมา

ธรรมชาติแห่งพฤติกรรม (Nature of Human Behavior) เพื่อค้นหาวิธีที่สามารถนำมาใช้กระตุ้นจิตใจ (Motivation) การสร้างผู้นำ (Leadership) และโน้มน้าวจิตใจคนที่ปฏิบัติงานให้มีพฤติกรรมเกื้อกูล การดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพประหยัดและอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ทฤษฎีความคาดหวังเป็นทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงานที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

2.2 ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom

Vroom, 1964 (อ้างถึงใน ญัฐพิมล ธารวคุณ, 2558: 14) กล่าวถึง ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ว่าบุคคลจะรวมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับสิ่งต่าง ๆ ตามที่ ประารถนา เขาได้ชี้ให้เห็นว่าการจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลต่อผลที่จะเกิดขึ้น Vroom ได้ให้ความสำคัญต่อความคาดหวังโดยใช้ปัจจัยหลัก คือความคาดหวัง ความพอใจ ผลลัพธ์ สื่อกลาง โดยการแบ่งรายละเอียด ดังนี้

1) ความคาดหวัง คือ ความเชื่อเกี่ยวกับความน่าจะเป็น พฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดจะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะความน่าจะเป็นของความเชื่อจะอยู่ในช่วง 0-1 ถ้า 0 คือไม่เชื่อเลยว่าสิ่งที่คาดหวังเกิดขึ้น ถ้า 1 คือมีความแน่ใจว่าจะมีผลที่คาดหวังเกิดขึ้นแน่

2) ความพอใจ คือ ผลที่เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับความต้องการของบุคคล ถ้าผลนั้นตรงกับความต้องการของบุคคล ความพอใจนั้นจะเป็นบวก แต่ถ้าผลไม่ตรงความต้องการของเขาความพอใจนั้นจะเป็นลบ

3) ผลลัพธ์คือผลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง ซึ่งเกิดจากการใช้ความหมายหรือพฤติกรรมโดยตรง และผลลัพธ์ระดับที่สองซึ่งเป็นผลที่เกิดต่อเนื่องจากพฤติกรรมนั้น

4) สื่อกลาง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ระดับหนึ่งกับผลลัพธ์ระดับที่สอง ซึ่งกำหนดไว้ในช่วง +1.0 กับ -1.0 โดยถ้าผลการปฏิบัติงานดีในผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งและนำไปสู่การปฏิบัติงานที่สูงขึ้น

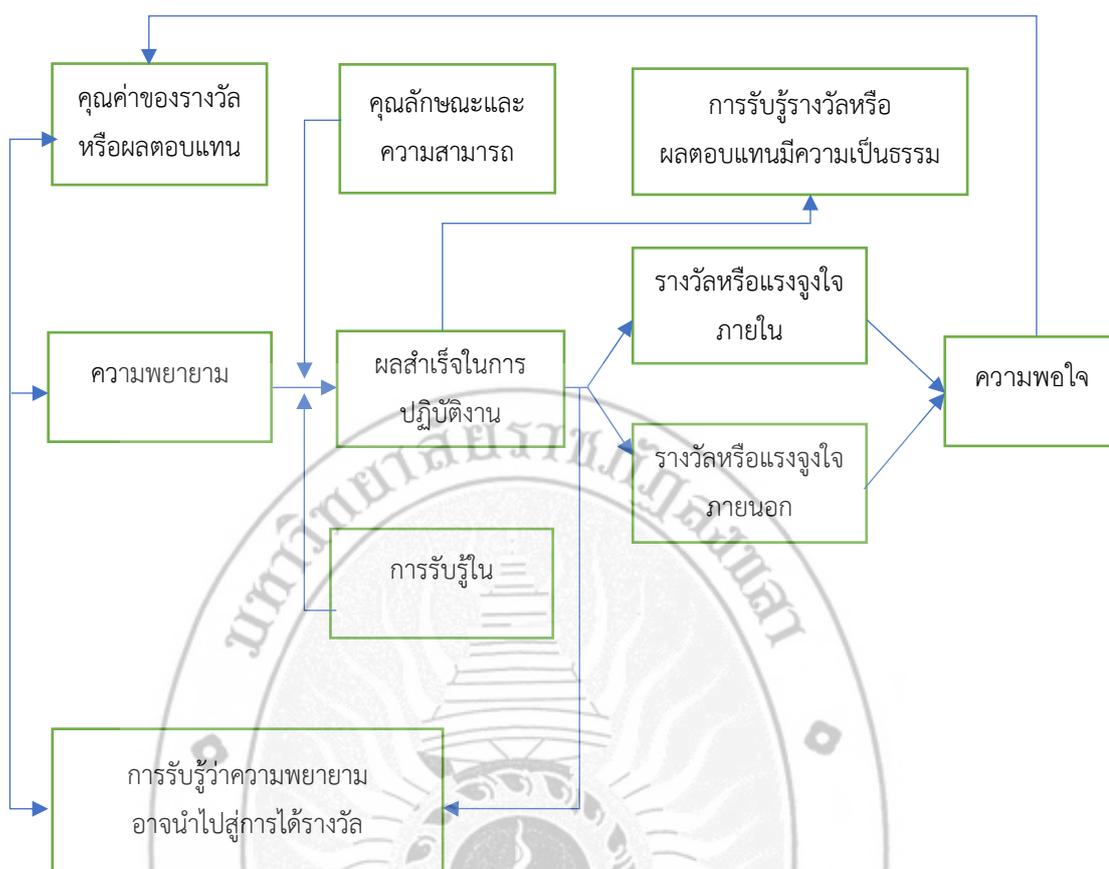
สุณี อุปมา (2565: 10-12) กล่าวถึง ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom ไว้ว่า ความคาดหวัง (Expectancy Theory) เป็นแนวคิดที่ต้องการอธิบายถึงการตัดสินใจในการกระทำเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยทฤษฎีความคาดหวังจะอยู่ในแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) ที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการคิดเป็นสำคัญ ทฤษฎีนี้พัฒนาขึ้นโดย Vroom ซึ่ง

ชี้ให้เห็นว่า การที่คนงานจะมีแรงจูงใจที่จะทุ่มเทความพยายาม (Effort) เพื่อการปฏิบัติงาน (Performance) เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ต้องการหรือไม่นั้นจะพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามกับการปฏิบัติงาน ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับผลลัพธ์ และความคาดหวังเกี่ยวกับคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัลที่จะได้รับประกอบด้วย

1) ความคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามกับการปฏิบัติงาน (EP: Effort Performance Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่า ถ้าหากตนเองลงมือแสดงพฤติกรรมอย่างเต็มที่ที่สุดความสามารถแล้ว จะมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นสูงมากหรือน้อยเพียงใด ที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ กล่าวคือ เป็นการประเมินความเป็นไปได้ว่าจะปฏิบัติงานได้หรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินถึงความสามารถ ความเพียงพอของปัจจัยเชิงบริบทอื่น ๆ เช่น ทรัพยากรที่จะจัดหามาได้ เป็นต้น

2) ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับผลลัพธ์ (PO : Performance Outcome Expectancy) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ว่าเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จแล้วจะได้รับรางวัลตอบแทนอะไร (รางวัลตอบแทนมีสองลักษณะ คือ รางวัลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) เป็นรางวัลที่คนอื่นให้ เช่น โบนัส การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น และรางวัลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) เป็นรางวัลที่เกิดขึ้นภายในตัวเอง เช่น เกิดความภูมิใจในความสำเร็จของงาน เป็นต้น) บางกรณี อาจพิจารณาถึงผลลัพธ์ในทางลบด้วย (เช่น การสูญเสียเวลาว่าง การสูญเสียเวลาให้กับครอบครัว เนื่องจากต้องทุ่มเทให้กับงานมากขึ้น เป็นต้น)

3) ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัลที่จะได้รับ (V : Valence) ว่ามีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน หากมีมากความคาดหวังก็จะสูงแต่ความคาดหวังนี้อาจถูกลบล้างด้วยคุณค่า ของสิ่งที่จะได้รับในทางลบได้ เช่น การสูญเสียเวลา ดังกล่าวข้างต้น Porter and Lawler อ้างถึงใน ศศิกานุจน์ สามัคคินันท์ (2556: 10) ได้พัฒนาทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom มาเป็นแบบจำลองใหม่ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ เรียกว่า แบบจำลองความคาดหวังและพิจารณาในลักษณะการทำงานโดยรวม โดยชี้ให้เห็นว่าความเพียรพยายามหรือจูงใจของผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานโดยตรง แต่เนื่องจากความสามารถและลักษณะเฉพาะตัวรวมทั้งความเข้าใจในบทบาทของผู้นั้นเองด้วย ดังนั้น การให้รางวัลตอบแทนจึงเป็นตัวแปรแทรกกระหว่างการจูงใจกับการปฏิบัติงาน โดยได้แยกตัวแปรแรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานออกจากกัน และชี้ว่าการปฏิบัติงานเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ดังภาพ 2

ภาพ 2 ตัวแบบจำลองความคาดหวัง ของ Porter and Lawler
ที่มา: สุณี อุปมา (2565: 12)

2.3 ทฤษฎีความคาดหวัง ของ Hurlock

Hurlock, 1974 (อ้างถึงใน วิลาวลัย ประสูรธรณ, 2559: 13-15) กล่าวถึง ทฤษฎีความคาดหวัง ของ Hurlock ว่า ความคาดหวัง เป็นการคาดการณ์ถึงโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือการกระทำของตนเอง ในลักษณะที่ว่า ใครทำอย่างไรก็จะได้ผลอย่างนั้น ดังนั้น บทบาทที่คาดหวังนั้นจะออกมาในรูปของการกระทำ ที่บุคคลคิดว่าควรทำตามสิทธิ์ สิ่งที่คาดหวังไว้จะเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้คนเราเกิดความตื่นตัวได้ โดยได้นำเสนอแนวคิดของ Hurlock ซึ่งได้แบ่งประเภทของ ความคาดหวังออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) ความคาดหวังในทางบวก (Positive) กับทางลบ (Negative) ความคาดหวังชนิดนี้มุ่งไปที่ความสำเร็จ ถ้าผลเป็นไปในทางบวกบุคคลจะพอใจคิดว่าตัวเองประสบความสำเร็จ จึงคิดว่าน่าจะปรับปรุงสถานภาพปัจจุบันให้ดีขึ้น แต่ถ้าความคาดหวังเป็นไปในทางลบบุคคลจะมุ่งรักษาสถานภาพปัจจุบันเท่านั้น บุคคลส่วนมากมีความหวังในทางบวกเพราะทำให้เกิดความพอใจมากกว่า

2) ความคาดหวังในทันทีทันใด (Immediate) กับห่างไกล (Remote) ความคาดหวังในทันทีทันใด ส่วนใหญ่เกิดจากความประสงค์ของบุคคลในชั่วขณะ เกิดจากการประสบความสำเร็จหลังจากการล้มเหลวในอดีตที่ผ่านมาและเกิดจากความกดดันในสังคมที่มีต่อบุคคลนั้น ในขณะที่เขากำลังสร้างความคาดหวัง ส่วนความคาดหวังห่างไกลนั้นมาจากองค์ประกอบเช่นเดียวกับความคาดหวังในทันทีทันใด รวมทั้งความสนใจเจตคติ ความกดดันทางวัฒนธรรมและความสำเร็จ

3) ความคาดหวังที่เป็นจริง (Realistic) กับไม่เป็นจริง (Unrealistic) ความคาดหวังที่เป็นจริงจะพิจารณาจากสัมฤทธิ์ผลในจุดมุ่งหมายที่วางไว้สำหรับตนเอง ในบางครั้งความคาดหวังอาจไม่เป็นจริง เพราะบุคคลมีปริมาณของความคาดหวังมากกว่าความสามารถที่เป็นจริงของตนเอง หรือบางครั้ง อาจเกิดจากจินตนาการที่ไม่สามารถควบคุมได้จากสื่อสารมวลชน จากความเชื่อที่ยึดกันมาเป็นประเพณีและการปล่อยปละละเลยอันเนื่องมาจากความไม่มีประสบการณ์

2.4 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow

Maslow, 1954 (อ้างถึงใน ปณัฐฐา จันทรบุญจันทร์, 2560: 20) กล่าวถึงทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ ของ Maslow โดยมีสมมติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งความต้องการจะเป็นไปตามลำดับดังนี้

1) ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา รักษาโรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการ ที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4) ความต้องการการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ความต้องการด้านนี้ เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่น รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

5) ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need For Self Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง

6) ความต้องการแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นความต้องการขั้นต่ำ หรือความต้องการเนื่องจากการขาดหรือไม่มีซึ่งการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของและความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่าความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนา เป็นความต้องการเนื่องมาจากการแสวงหา มิใช่เนื่องมาจากการขาดหรือการไม่มี ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพ เป็นความต้องการของผู้ที่จะพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นคนที่สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงตัวปัญหามากกว่าตัวบุคคล จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะตนเองได้รับการตอบสนองขั้นต่ำอย่างเต็มที่แล้ว ทั้งเป็นผู้ที่มองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าในตนเอง ตลอดจนมีความนับถือตนเอง ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ ความดีที่ติดตัวมาแต่กำเนิดจะปรากฏออกมา ตามแนวคิดของ Maslow คนพร้อมพึงใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองทำประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ เชื่อมโยงกับแนวคิดของ Maslow เกี่ยวกับความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์ สรุปได้ว่า ความต้องการระดับแรกที่สุด คือ ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐาน เป็นความอยู่รอดของชีวิตผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการด้านอาหารที่มีประโยชน์และน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอ ความต้องการของนักเรียน ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนมีความปลอดภัยในโรงเรียน ตลอดจนการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ความต้องการทางด้านสังคมและเป็นเจ้าของ ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในโรงเรียน จึงต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องทางสังคม ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ระดับสูง ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน ถ้านักเรียนประสบความสำเร็จก็จะส่งผลให้ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และระดับสุดท้าย ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวัง เป็นความต้องการของผู้ปกครอง ที่ต้องการใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ทำประโยชน์ให้แก่สังคม ในกรณีที่มีความต้องการนั้นได้รับการยอมรับ โรงเรียนนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติ แสดงว่าโรงเรียนได้สนองความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความสุขเพราะความต้องการของตนได้รับผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

จากทฤษฎีความคาดหวัง สรุปได้ว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับสิ่งต่าง ๆ ตามที่ ประารถนา Vroom ได้ชี้ให้เห็นว่าการจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลต่อผลที่จะเกิดขึ้น

บุคคลจะพิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้น สามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด ตัวชี้วัดแห่งความสำเร็จจะช่วยในการตัดสินใจในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ สิ่งที่ยาคาดหวังไว้จะเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้คนเราเกิดความตื่นตัวได้ ถ้าผลเป็นไปในทางบวกบุคคลจะพอใจคิดว่าตัวเองประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารสามารถนำความคาดหวังของบุคคลมาใช้ในการกระตุ้นสร้างจูงใจให้เกิดขึ้นได้

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2546: 12) กล่าวว่า การจัดการสอนระดับปฐมวัยศึกษา จะมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการพัฒนาเด็กในด้านการอ่าน เขียน แต่เป็นการเตรียมเด็กเพื่อความพร้อมในการเรียน สำหรับการศึกษาปฐมวัยมีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคมเพื่อทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้ดี ดังนั้น การศึกษา จึงเน้นการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้าน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1) ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสและรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี

2) ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือคำสอนของศาสนา

3) ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับภาระให้ พร้อมทั้งจะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

4) สติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคน ว่องไว รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับต่อไป

ศศิพันธุ์ เปียนเปี่ยมสิน และคณะ (2561: 2-3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป อาทิ เช่น การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาปฐมวัย ซึ่งแต่ละชื่อที่เรียกมีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยในการพัฒนาเด็กเหมือนกัน การจัดการศึกษาปฐมวัย คือการจัดการศึกษาในรูปของการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นพื้นฐานของชีวิตเพราะในปัจจุบันข้อมูลความรู้ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงอายุ 6 ปี เป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการปูพื้นฐานในการพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สำหรับความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ กระบวนการจัดการศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการในด้านความคิดและพัฒนาการเรียนรู้ทางสติปัญญาในขั้นต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคม ทุกสถาบันร่วมมือกัน หากผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นอย่างดีแล้ว ก็จะส่งผลให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพซึ่งจะเติบโตมาเป็นกำลังแห่งการพัฒนาประเทศได้ในที่สุด

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2559: ก-ข) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (2560: 2) กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

สรุปแล้ว การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กแรกจนถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน โดยผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะก้าวสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ (2561: 21-34); อติจิต บุญมี (2563: 29-30) และ สมปอง โพธิตะนิมิตร (2558: 17-19) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

1) แนวคิดและทฤษฎีของ Jean Jacques Rousseau

Jean Jacques Rousseau, 1712-1778 (อ้างอิงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และ คณะ, 2561: 21-34) มีชีวิตอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ.1712 - ค.ศ.1778 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในช่วงวัยแรกของชีวิต โดยชี้ให้เห็นถึงวิธีการเลี้ยงดูเด็กให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เขามีความคิดว่าหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ของการศึกษาคือการค้นให้พบธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมชาติที่ปรากฏอยู่ในตัวเด็กและมีการประคับประคองให้มีการดำเนินไปอย่างถูกวิธี เน้นความสำคัญของเด็กในแง่ของความเป็นมนุษย์ เขามีความเข้าใจในตัวเด็ก มองเด็กว่ามีการเจริญเติบโตอย่างเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนของพัฒนาการจะมีการเรียงลำดับต่อเนื่องกัน อาจเรียกได้ว่า Jean Jacques Rousseau เป็นต้นกำเนิดของจิตวิทยาเด็ก เขาชี้ให้เห็นว่าพัฒนาการของเด็กมี 4 ขั้นตอน ใน 2 ขั้นตอนแรกจะกล่าวถึงการศึกษาในเด็กเล็ก (Early Childhood Education) ในขั้นแรกของพัฒนาการจะเป็นช่วง 5 ปีแรกของชีวิต Jean Jacques Rousseau มีความคิดเดียวกับ Jean Piaget และนักการศึกษาสมัยนั้น ซึ่งต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการทางด้านร่างกาย ในขั้นที่สองของพัฒนาการเริ่มจากอายุ 5 - 12 ปี เด็กในวัยนี้จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างจากประสบการณ์โดยตรงของตนเองและการสำรวจจากสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา ซึ่งความคิดนี้ได้เคยมีผู้กล่าวไว้ก่อนแล้วคือ Johannes Amos Comenius และยังถูกนำมากล่าวซ้ำโดย Johann Heinrich Pestalozzi และ Ferderich Wilhelm Froebel การศึกษาของ Jean Jacques Rousseau นั้น จะเริ่มศึกษาจากธรรมชาติของเด็ก โดยกล่าวเน้นว่า เด็กไม่ใช่ส่วนย่อยของผู้ใหญ่ (เด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ) ธรรมชาติให้เด็กเป็นเด็ก ก่อนที่เขาจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กควรเติบโตไปตามธรรมชาติ Jean Jacques Rousseau แยกรูปแบบและเนื้อหาของการสอนเด็กเล็กจากวิธีการที่ใช้กับเด็กโต และผู้ใหญ่ อีกทั้งยังตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก การจัดการศึกษาจะต้องเจริญงอกงามจากความสนใจตามธรรมชาติและ ความอยากรู้อยากเห็น เด็กควรจะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จากธรรมชาติ กิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยสนับสนุนความสามารถในการใช้เหตุผล วิธีการนี้ได้ชื่อว่าธรรมชาตินิยม เชื่อว่าการศึกษาโดยธรรมชาติจะเกิดขึ้นจากสามแหล่งด้วยกันคือ ธรรมชาติ ผู้คนและสิ่งของ ตระหนักถึงคุณค่าของการเล่น ความแตกต่างกันของความสนใจ และคุณค่าในการเล่นระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ การเรียนรู้ของเด็กจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์เท่านั้น เด็กจะต้องไม่ได้รับคำสั่ง

ที่เป็นคำพูดทุกชนิด เด็กต้องไม่ได้รับการลงโทษและต้องไม่ถูกขอร้องให้กล่าวคำขอโทษ เขามีความรู้สึกรว่าการปราบปราม ความทรมานและการบีบบังคับเป็นการทำลายธรรมชาติของเด็ก เขามีความเชื่อว่าหัวใจของการศึกษาคือชีวิตในครอบครัว พ่อและแม่มีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูและดูแลบุตรของตน Jean Jacques Rousseau เสนอแนะว่าการศึกษาคควรสะท้อนความดีงามตามธรรมชาติของเด็ก และบรรยากาศการเรียนการสอนควรยืดหยุ่นได้ โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลัก นอกจากนั้นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเด็กเล็กควรเป็นรูปธรรม แนวความคิดนี้เป็นพื้นฐานแนวคิดทางการศึกษาของ Friederich Wilhelm August Froebel, Maria Montessori และ John Dewey ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในระยะต่อมา

2) แนวคิดและทฤษฎีของ Friederich Wilhelm August Froebel

Friederich Wilhelm August Froebel, 1782 – 1815 (อ้างถึงใน สมปอง โปธิตะนิมิตร, 2558: 17-19) มีชีวิตอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ.1782 - ค.ศ. 1852 เป็นนักการศึกษาชาวเยอรมัน ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งการศึกษาปฐมวัย” เพราะจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกในปี ค.ศ. 1842 เขาเรียกโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งขึ้นว่า “Kindergarten” ซึ่งแปลว่า “สวนเด็ก” Friederich Wilhelm August Froebel เชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ภายในและจะแสดงออกถ้าได้รับการสนับสนุน ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการ กระตุ้นให้เกิดความคิดอย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนพยายามจัดให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด ให้เหมือนกับเด็กเล่นอยู่ในสวน ไม่ได้เป็นการมาโรงเรียน เขาจะเน้นเรื่องกิจกรรมของเด็ก Friederich Wilhelm August Froebel พบว่าเด็กจะสามารถเรียนได้ดีในสังคมที่เขามีความสุขนอกห้องเรียน โรงเรียนอนุบาลที่ดีจึงควรมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อพัฒนาเด็ก โดยอาศัยวิธีการในการให้เด็กได้เคลื่อนไหวและแสดงออกจากการเข้าสังคมกับเด็กอื่น ๆ เป็นแนวทางจากแนวคิดดังกล่าว ตอบสนองความต้องการของเด็กโดยคิดเครื่องมือให้เด็กเล่นหลายชุดและเรียกเครื่องมือนี้ว่า ชุดของขวัญ (Gifts) และชุดอาชีพ (Occupations) ซึ่งออกแบบมาสำหรับพัฒนาการเรียนรู้ โดยการสัมผัส ชุดของขวัญประกอบด้วยไหมพรม ไม้บล็อก วัสดุจากธรรมชาติ รูปทรงเรขาคณิต ส่วนชุดอาชีพจะประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ อันได้แก่ การปั้น การตัด การพับ การร้อยลูกปัด การเย็บปัก กิจกรรมเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นความเชื่อที่ว่าการศึกษา จะเริ่มต้นที่รูปธรรมและพัฒนาไปสู่นามธรรม Friederich Wilhelm August Froebel กำหนดว่าเด็ก ๆ ทุกคนจะต้องมีของเล่นชุดเดียวกัน ก่อนครูจะนำให้เด็กเล่นโดยทดลองทำพร้อม ๆ กัน เมื่อเด็กเข้าใจและทำได้บ้างแล้วจึงให้โอกาสเด็กแต่ละคนคิด ทดลองทำด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง การเล่นเครื่องเล่นดังกล่าว เน้นระเบียบการเตรียมตัว และขั้นตอนในการปฏิบัติ ตลอดจนการเก็บของเล่นแต่ละอย่างอย่างถูกวิธี พร้อมทั้งกำหนดเวลาของกิจกรรมต่าง ๆ ประจำวันไว้อย่างแน่นอน กิจกรรมอื่นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ นิทาน Friederich Wilhelm August Froebel ได้แต่งนิทานสำหรับเด็กเป็นเรื่องของสัตว์เลี้ยงมีชีวิตและความเป็นอยู่

เหมือนคน ขณะเดียวกันก็ให้เด็ก ๆ รู้จักรักธรรมชาติของสัตว์ โดยการร้องเพลงและทำท่าเลียนแบบ ซึ่งเด็ก ๆ ชอบมากและมีความเพลิดเพลินตลอดเวลาที่มาอยู่ในโรงเรียน

3) แนวคิดและทฤษฎีของ Maria Montessori

Maria Montessori, 1870-1952 (อ้างถึงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, 2561: 21-34) มีชีวิตอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ.1870 - ค.ศ.1952 เป็นแพทย์และนักจิตวิทยาชาวอิตาลี เป็นอีกผู้หนึ่งที่วางแนวความคิดในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอนุบาลและเป็นที่ยอมรับกันจนถึงปัจจุบันเช่นเดียวกับ Friederich Wilhelm August Froebel แนวความคิดของ Maria Montessori ส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับหลักการของ Friederich Wilhelm August Froebel แต่มีความขัดแย้งกันเป็นบางเรื่อง Maria Montessori ได้คิดหาวิธีการสอนแบบเอกัตบุคค โดยให้เสรีภาพแก่เด็กในการแสวงหาความรู้และยังเน้นวิธีการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและจิตวิทยาที่จะช่วยในการเจริญเติบโตของเด็กจนเด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ มุ่งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความสามารถและความสนใจของตนเองอย่างเต็มที่ปล่อยให้เด็กมีประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองและด้วยความสมัครใจ โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กชอบ เพื่อยุ้ยให้เด็กหาความรู้ตามความสนใจ โดยครูเป็นผู้สังเกตแนะนำช่วยเหลือ จัดโปรแกรมการศึกษาให้กับเด็ก แม้แต่เก้าอี้ของเด็กก็ออกแบบให้เล็กเหมาะสมกับความสูงของเด็กและเคลื่อนย้ายไปมาได้สะดวกตามโอกาสและความเหมาะสมของกิจกรรมที่เด็กสนใจ นอกจากนี้เธอยังเชื่อว่าความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กขึ้นอยู่กับ การฝึกประสาทสัมผัส อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เธอสร้างขึ้นนั้นจึงเป็นการฝึกประสาทสัมผัสทั้งสิ้น เน้นว่าการให้เด็กทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวจะเป็นพื้นฐานเพื่อวัดผลของพัฒนาการทางสติปัญญา ห้องเรียนประกอบด้วย อุปกรณ์ที่เน้นให้เด็กพัฒนาประสาทสัมผัสและการเรียนรู้มนทัศน์ สื่อการสอนจะวางไว้ในที่ที่เด็กจะหยิบมาใช้ได้อย่างระมัดระวัง และใช้ได้อย่างอิสระ สื่อเหล่านี้จะถูกแบ่งตามระดับความสามารถสิ่งที่เรียนรู้แล้วยังสิ่งที่ยังไม่รู้ จากรูปรธรรมไปหานามธรรม การสอนมนทัศน์ก็จะแยกเป็นอิสระจากกัน เพื่อป้องกันการสับสน เช่น เมื่อเรียนเรื่องรูปร่าง สื่อจะต้องอยู่ในลักษณะที่เน้นให้สนใจเฉพาะรูปร่างอย่างเดียวโดยจะออกแบบให้เด็กวัดผลและแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเองได้หลักการพื้นฐานของห้องเรียน คือ เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เด็กเรียนโดยการสังเกตและปฏิบัติ การฝึกประสบการณ์ชีวิต เช่น การติดกระดุม รูดซิป การตัด การขีดถู และการทำสวน ช่วยให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเอง รู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีประโยชน์ในชีวิตในอนาคต Maria Montessori ให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนมาก เพราะเขาเชื่อว่าสื่อการเรียนช่วยให้เด็กฝึกประสาทสัมผัส ฝึกการแยกขนาด รูปร่าง สี พื้นผิว เสียง อุณหภูมิ ตลอดจนการเรียนรู้ เขียน อ่าน และเลข กิจกรรม จะจัดให้เด็กฝึกเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นรายกลุ่ม เด็ก ๆ จะได้รับอนุญาตให้เคลื่อนไหวอย่างอิสระ และเลือกกิจกรรมของตนเอง ถึงแม้ว่าจะไม่มีการเน้นเรื่องพัฒนาการทางด้านสังคมและ

อารมณ์ แต่ครูผู้สอนก็มีความเชื่อว่าเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ในขณะที่เด็กพัฒนาความสามารถในการเรียนการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนอนุบาลของ Maria Montessori คำนิยามการจัดด้วยหลักการเดียวกับ Friederich Wilhelm August Froebel โดยการจัดสิ่งแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนด้วยธรรมชาติ มีสนามให้เด็กได้วิ่งเล่น เพื่อออกกำลังกาย มีเครื่องเล่นสนามให้เด็กได้ปีนป่าย ห้อยโหน ฯลฯ ให้เด็ก ๆ ได้เลือกเล่นตามความพอใจ ผักฝนให้เด็กทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ปลูกดอกไม้ รดน้ำต้นไม้ พรวนดิน ตามความพอใจ ความสนใจและความรักเนื่องจาก Maria Montessori เป็นแพทย์จึงเน้นถึงสุขภาพอนามัยของเด็กเป็นเรื่องสำคัญ จัดให้มีการตรวจสุขภาพ วัดส่วนสูง รอบอก รอบแขน รอบศีรษะ ชั่งน้ำหนักอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อศึกษาความเจริญเติบโต นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมอันเป็นนิสัยที่ดีทั้งการรับประทาน การขับถ่าย การพักผ่อน ซึ่งนับว่าเป็นความสมบูรณ์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย สิ่งที่เด็กกล่าวมานี้เป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนแบบ Maria Montessori ทั่วโลก แต่อย่างไรก็ตามหลักจากที่ดำเนินไปได้ระยะหนึ่งก็ได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ว่า แนวคิดของ Maria Montessori ขาดจุดเน้นในเรื่องพัฒนาการด้านภาษาและสังคม เน้นความคิดสร้างสรรค์ ดนตรี และศิลปะน้อยมาก ซึ่งนับว่าเป็นจุดอ่อนของแนวคิดนี้ อติจิต บุญมี (2563: 29-30) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Montessori ไว้ว่า เด็กมีความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงควรมีเสรีภาพที่จะเลือกทำกิจกรรมใด ๆ ตามความพร้อม ความสนใจของตนเอง และรับผิดชอบต่องานของตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเวลาที่ เด็กต้องการความช่วยเหลือ

4) แนวคิดและทฤษฎีของ John Dewey

John Dewey, 1859-1952 (อ้างถึงใน ศศิพันธ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, 2561: 21-34) เป็นนักปฏิรูปชีวิตอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี ค.ศ. 1859 - ค.ศ. 1952 การศึกษาชาวอเมริกันได้ปฏิรูปการศึกษาจากระบบเก่าหรือการศึกษาแบบดั้งเดิมเป็นระบบก้าวหน้าหรือการศึกษาแบบพิพัฒนาการ การศึกษาแบบดั้งเดิมในทัศนะของ John Dewey มีลักษณะเป็นการเสนอจากเบื้องบนและเบื้องนอก เป็นการศึกษาที่พยายามจะแทรกใส่ความรู้ ความคิดของผู้ใหญ่ ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ เข้าไปในตัวเด็กซึ่งกำลังเติบโตขึ้นทีละน้อยไปสู่ระดับวุฒิภาวะ การเรียนรู้ในความหมายดั้งเดิมหมายถึง การแสวงหาสิ่งที่มีอยู่แล้วในตำรา หรือในผู้ที่มิอาจรู้สีกว่ายิ่งกว่านั้นสิ่งที่สอนจะต้องถูกต้องเสมอไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ John Dewey ไม่เห็นด้วยกับบทบาทของนักเรียนที่จะต้องเป็นฝ่ายรับต้องฟังพาผู้ใหญ่ให้คอยสอนอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้ของเด็กเป็นแบบท่องจำและอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดของครู เขาได้สรุปความคิดของเขาเกี่ยวกับโรงเรียนแบบก้าวหน้า (Progressive School) ไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมขนาดเล็ก ซึ่งจะแสดงถึงชีวิตที่เหมาะสมและสมบูรณ์ให้กับเด็กเหมือนกับบ้าน ดังนั้นการศึกษาจึงหมายถึงกระบวนการของชีวิตที่ดำเนินตลอดเวลาไม่ได้หมายถึงการเตรียมการเพื่ออนาคต โรงเรียนจึงควรทำหน้าที่เหมือนกับสังคมขนาดเล็กที่จะช่วยฝึกพื้นฐานประชาธิปไตยในแง่การอยู่ร่วมกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ความเป็นมนุษย์

การตัดสินใจการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันและการจัดอาชีพที่เหมาะสม โดยเน้นความสนใจของเด็กเอง เป็นส่วนใหญ่นอกจากนี้ในการเสริมสร้างทักษะบางอย่าง การสอนให้เด็กมีทักษะในการดำรงชีวิตควร เป็นจุดประสงค์ที่สำคัญในหลักสูตร ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ การตัดสินใจ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การประเมินผลและการตระหนักในสิ่งต่าง ๆ

John Dewey (อ้างถึงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, 2561: 21-34) ได้อธิบาย ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตยในชั้นเรียนว่า ประชาธิปไตยไม่ได้หมายความว่าต้อง มีการ ปฏิบัติต่อทุกคนเหมือนกันหรือให้เสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต เสรีภาพและโอกาสนั้นได้มีอยู่แล้วกับบุคคล ทุกคน แต่จะต้องวางรากฐานอยู่บนความต้องการของบุคคลนั้นด้วย เขาคิดว่าประสบการณ์จะเป็นตัว ปรับความสมดุลระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมและขยายความคิดของเด็กให้กว้างออกไปอีกด้วย สิ่งแวดล้อมเป็นโลกของประสบการณ์ของเด็กที่พึงได้รับ การเตรียมสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถที่จะ เรียนรู้หรือมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองเป็นรากฐานที่จะสร้างความเข้าใจที่แท้จริงมากกว่าที่จะให้ เด็กเรียนรู้จากตำรา ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการค้นพบนั้นจะเป็นความรู้ที่จดจำได้นาน John Dewey มองครูในฐานะที่เป็นผู้จัดเตรียมประสบการณ์ให้เกิดขึ้นกับเด็กโดยการช่วยเหลือและส่งเสริม วาง แนวทางที่เหมาะสมต่อเนื่องกันไป

จากปรัชญาการศึกษาของ John Dewey มาสู่การเตรียมประสบการณ์ในโรงเรียน อนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ในแง่ให้เด็กเรียนรู้เรื่องราวและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสังคม โดยเน้น ว่าให้เด็กกระทำในสิ่งที่ตนสนใจ เขาเชื่อว่าประสบการณ์เรียนรู้ที่จัดให้กับเด็ก มีความต่อเนื่องและ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง (Actively Involved) และเด็ก ควรมีโอกาสในการเรียน คำพูดที่ว่า การเรียนโดยการกระทำ (Learning by Doing) เป็นปรัชญาที่ สำคัญของเขา John Dewey เป็นนักการศึกษาที่มีวิธีการคิดแบบวิทยาศาสตร์ คือ อาศัยเหตุผลและ ข้อมูลในการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ และต้องมีการตั้งสมมุติฐานก่อนการตัดสินใจ เขาเชื่อว่าการพัฒนาทาง สติปัญญาของเด็กจะต้องฝึกให้เด็กคิดแบบวิทยาศาสตร์และคิดอย่างมีระบบ

5) ทฤษฎี Psychosocial developmental stage ของ Erikson

Erikson, 1958-1963 (อ้างถึงใน ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ, 2561: 21-34) ทฤษฎี Psychosocial development ของ Erik H. Erikson อธิบายถึงลักษณะของการศึกษาไป ข้างหน้า โดยเน้นถึงสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคน ซึ่งในแต่ละขั้นของการพัฒนานั้นจะมีวิกฤติการณ์ทางสังคม (Social Crisis) เกิดขึ้น การที่ไม่สามารถเอาชนะ หรือผ่านวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นหนึ่ง ๆ จะเป็นปัญหาในการเอาชนะวิกฤติการณ์ทางสังคมใน ขั้นต่อมา ทำให้เกิดความบกพร่องทางสังคม (Social Inadequacy) และเป็นปัญหาทางจิตใจตามมา ภายหลัง ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพตามแนวคิดของ Erikson แบ่งพัฒนาการด้านจิตสังคมของ บุคคลเป็น 8 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระยะเวลาทารก (Infancy Period) อายุ 0-2 ปี: ขั้นไว้วางใจและไม่ไว้วางใจผู้อื่น (Trust vs Mistrust) ในระยะขวบปีแรกทารกจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการดูแลเอาใจใส่ทุกด้าน ตลอดจนความรัก และสอนให้ทารกพบกับสิ่งเร้าใหม่ ๆ กอตรัดสัมผัสพูดคุยเล่นด้วยตลอดเวลา โดยเฉพาะในวัยนี้ทารกจะมีความรู้สึกไวมากที่บริเวณปาก เมื่อได้ดูดนม ได้อาหาร ได้รับสัมผัสอันอ่อนโยน อบอุ่น ได้รับความรักความพอใจทั้งทางร่างกายและอารมณ์แล้ว ทารกก็เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในสิ่งแวดล้อมอันได้แก่แม่ของตนเองเป็นคนแรก ในทางตรงข้าม ถ้าหากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองแล้ว ทารกจะมีอาการหวั่นกลัว ไม่ไว้วางใจผู้ใดหรือสิ่งของใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมทั้งไม่ไว้วางใจตนเองด้วย

ขั้นที่ 2 วัยเริ่มต้น (Toddler Period) อายุ 2-3 ปี: ขั้นที่มีความเป็นอิสระกับความละอายและสงสัย (Autonomy vs Shame and Doubt) ขั้นนี้เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง หากได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กได้กระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเองตามสมควรเด็กจะมีการพัฒนาตัวเองไปในลักษณะที่มีโอกาสเลือกทดลอง และอยู่ในระเบียบวินัยไปในตัวในทางตรงข้าม ถ้าพ่อแม่เคร่งครัด เจ้าระเบียบ ให้เด็กอยู่ในระเบียบตลอดเวลาหรือเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป (Over Protective) ไม่ยอมรับสิ่งที่เด็กทำขึ้นมาด้วยตนเอง เด็กจะพัฒนาตัวเองไปในรูปแบบที่ไม่แน่ใจในตนเองหรือไม่กล้าที่จะทำอะไรด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา

ขั้นที่ 3 ระยะเวลาก่อนไปโรงเรียน (Preschool Period) อายุ 3-6 ปี: ขั้นมีความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) เป็นระยะที่เด็กมีการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนบ้านญาติพี่น้อง มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบลองอะไรใหม่ ๆ ชอบเล่นก่อสร้างอะไรขึ้นมาตามความคิดของตน และในขั้นนี้เด็กจะยิ่งขึ้นสู่ความรู้สึกไวในบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ ฉะนั้น เด็กจะติดอยู่ที่ปมออดิปัส ถ้าเด็กได้รับความรักความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากทั้งพ่อและแม่ เด็กย่อมมีความมั่นใจในตนเอง กล้าซักถาม มีความคิดริเริ่ม แสดงความแยบคายในการแก้ปัญหาและพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ตรงกันข้าม ถ้าพ่อแม่เข้มงวดควบคุมความประพฤติตลอดเวลา เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำผิดเมื่อพยายามทำอะไรด้วยตัวเอง

ขั้นที่ 4 ระยะเวลาเข้าโรงเรียน (School Period) อายุ 6-12 ปี: ขั้นเอาการเอางานกับความรู้สึกมีปมด้อย (Industry vs Inferiority) ระยะนี้เด็กเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์ มีความคิดและพยายามทำกิจกรรมด้วยตัวเอง หากได้รับการสนับสนุนก็ย่อมทำให้เด็กมีการพัฒนาบุคลิกภาพและมีความมานะเพียรพยายามที่จะแสวงหาสิ่งที่ท้าทายความสามารถ สถิติปัญญา แต่หากเหตุการณ์เป็นไปในทางตรงกันข้าม จะทำให้เด็กมีความรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า อาจต้องถอยกลับไปสู่วัยทารกอีกเพื่อหลีกเลี่ยงภาระอันต้องรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 ระยะเวลาวัยรุ่น (Adolescent Period) อายุ 12-20 ปี: ขั้นการเข้าใจอัตลักษณ์ของตนเองกับไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs Role Confusion) เป็นระยะที่เริ่มสนใจเรื่องเพศเข้าไป ผูกพันกับสังคมและต้องการตำแหน่งทางสังคม ความรู้สึกเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจอัตลักษณ์ของตัวเอง รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีความเชื่ออย่างไร และตนเองเป็นใคร หากไม่สามารถรวบรวมประสบการณ์ในอดีตได้ ก็จะไม่เข้าใจตัวเอง เกิดความสับสน และความขัดแย้ง

ขั้นที่ 6 ระยะต้นของวัยผู้ใหญ่ (Early adult Period) อายุ 20-40 ปี: ขั้นความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกเปล่าเปลี่ยว (Intimacy vs Isolation) ระยะนี้เริ่มมีการนัดหมาย การแต่งงาน และชีวิตครอบครัว หรือทำงานกับผู้อื่นได้ หากสามารถบรรลุอัตลักษณ์ของตนเองก็จะสามารถสร้างและแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมกับบุคคลอื่น หากไม่สามารถประสบความสำเร็จในการแสวงหาแนวทางแห่งตนก็จะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับบุคคลอื่น ๆ ได้ มักจะรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว ไม่รู้จะพึ่งพาใคร

ขั้นที่ 7 ระยะเวลาผู้ใหญ่ (Adult Period) อายุ 40-60 ปี: ขั้นการอนุเคราะห์เกื้อกูลกับการพะว้าพะวงแต่ตัวเอง (Generativity vs Self-Absorption) เป็นระยะที่บุคคลหันมาสนใจกับโลกภายนอก ริเริ่มสร้างสรรค์งานต่าง (เพื่อสังคม คิดถึงผู้อื่น ไม่โลภหรือเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียวบุคคลที่ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้จะมีความรู้สึกคิดถึง หมกมุ่นอยู่กับตนเอง เป็นคนที่เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง มีชีวิตอย่างไรมีความสุข

ขั้นที่ 8 ระยะเวลาวัยสูงอายุ (Aging Period) อายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป: ขั้นความมั่นคงทางจิตใจกับความสิ้นหวัง (Integrity vs Despair) วัยนี้ป็นวัยสุขุม รอบคอบ ฉลาด บุคคลจะยอมรับความเป็นจริงของชีวิต ระลึกถึงความทรงจำในอดีต หากประสบความสำเร็จในอดีตก็จะรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นและตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ ภูมิใจต่อการบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตให้บุตรหลานฟัง ตรงกันข้ามหากบุคคลต้องประสบกับความล้มเหลวและความผิดหวังในอดีต จะเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต รู้สึกคับข้องใจ และไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ควรส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มากกว่าการศึกษาเรียนรู้จากตำราเรียน Jean Jacques Rousseau เสนอแนะว่า การศึกษาต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นหลักบรรยากาศการเรียนควรมีความยืดหยุ่น Friederich Wilhelm August Froebel กล่าวว่าเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้ดีในสังคมที่เขามีความสุขนอกห้องเรียน โรงเรียนอนุบาลที่ดีจึงควรมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อพัฒนาเด็ก โดยอาศัยวิธีการในการให้เด็กได้เคลื่อนไหวและแสดงออกจากการเข้าสังคมกับเด็กอื่น ๆ เช่นเดียวกับ Maria Montessori ที่กล่าวว่าทำให้เสรีภาพแก่เด็กในการแสวงหาความรู้ เน้นวิธีการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและจิตวิทยา จะช่วยในการเจริญเติบโตของเด็กจนเด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับ

สิ่งแวดล้อมได้ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ มุ่งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความสามารถและความสนใจของตนเองอย่างเต็มที่ ปล่อยให้เด็กมีประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองและด้วยความสมัครใจ โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมที่เด็กชอบ เพื่อยุ้ยให้เด็กหาความรู้ตามความสนใจ โดยครูเป็นผู้สังเกตแนะนำช่วยเหลือ จัดโปรแกรมการศึกษาให้กับเด็ก John Dewey เขาคิดว่าประสบการณ์จะเป็นตัวปรับความสมดุลระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมและขยายความคิดของเด็กให้กว้างออกไปอีกด้วย สิ่งแวดล้อมเป็นโลกของประสบการณ์ของเด็กที่พึงได้รับการเตรียมสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถที่จะเรียนรู้หรือมีประสบการณ์ตรงด้วยตนเองเป็นรากฐานที่จะสร้างความเข้าใจที่แท้จริงมากกว่าที่จะให้เด็กเรียนรู้จากตำรา ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการค้นพบนั้นจะเป็นความรู้ที่จดจำได้นาน “การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing)” เป็นปรัชญาที่สำคัญของเขา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ระบุนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้ เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และมาตรา 258 กำหนดว่าเพื่อให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผล จ. ด้านการศึกษา “1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา 55 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดย ไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570, 2560: 9-11)

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้ กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัด การศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรร งบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา ,2543: 12-13)

3. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้ระบุมาตราสำคัญที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ใน มาตรา 25 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัด การศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง มาตรา 26 หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ใน การพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้ง ติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง มาตรา 27 นอกจากการดำเนินการตาม มาตรา 25 และมาตรา 26 หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการ คุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริม เจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนา เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง 2) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่ พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มี ผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันทั่วถึง และจัดให้ เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสม กับความจำเป็นทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา 28 เพื่อประโยชน์ใน การพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงาน ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการ แบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษาหรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้าน การคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560 :7-8)

4. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง 9) การจัดการศึกษามาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16

ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง 6) การจัดการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 5-8)

โดยสรุปแล้ว การจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 มาตรา 17 มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะด้านการศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในเขตท้องถิ่นที่รับผิดชอบ จัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560: 1-76)

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ได้แบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการบริหารงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศาสนา จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์ ที่แตกต่างกันและหลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ดังนี้

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2544 เรื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ดังนี้

รูปแบบที่ 1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ได้แก่ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบที่ 2 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใด โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2544

รูปแบบที่ 3 กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้รับผิดชอบ ในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย มท0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2544

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่มีความต้องการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ

สำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับการศึกษามากน้อยกว่า 20 คน (ยกเว้นแต่กรณีพื้นที่เสี่ยงหรือการคมนาคมไม่สะดวกแต่ต้องมีเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 15 คน)

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเอง หรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อใช้เป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. จัดทำแผนดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้าน ได้แก่

3.1 แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี

3.2 แผนการรับนักเรียน และการจัดชั้นเรียน

3.3 แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร หรือภารโรง เป็นต้น (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอัตราข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู จะสรรหาได้เมื่อได้รับการจัดสรรอัตราหรือมีอัตราตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว)

3.4 แผนการจัดตั้งงบประมาณ เช่น เงินเดือน/ค่าตอบแทน ค่าสวัสดิการ ค่าอาหารกลางวันค่าอาหารเสริม (นม) ค่าจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

4. จัดทำโครงการและแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

5. เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น เปิดรับสมัครนักเรียนรับสมัครบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

7. รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้นให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยส่งเอกสารการประชุมสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประกาศการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. เมื่อเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานการจัดการศึกษา จำนวนเด็กนักเรียน บุคลากร และงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลเดิมที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการให้ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ
2. จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน
3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
4. เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวมที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว
6. รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก และจำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ย้ายรวม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความคิดเห็นความต้องการของชุมชน และมติที่ต้องการ
2. จัดทำแผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานั้น
3. นำผลการประชาคม แผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ เสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. เมื่อสภาท้องถิ่นได้เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ และประกาศการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

การจัดการศึกษาและการให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลา การจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและการพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 วัน กรณีรับเด็กนอกเขตบริการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีเด็กที่มีเชื้อชาติไทยต้องมีหนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ตามกฎหมาย) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก อาหารว่าง อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย อาหารเสริม (นม) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุขและบริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านงบประมาณ และความต้องการของชุมชนโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้มีคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา
2. ผู้แทนศาสนสถาน
3. ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ผู้แทนชุมชน
5. ผู้แทนด้านสาธารณสุข

6. ผู้แทนผู้ปกครอง
7. ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วน การศึกษา
8. ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
9. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม และให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กหรือครู หรือผู้ดูแลเด็ก เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง หรือปีการศึกษาละไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง และรายงานผลการประชุมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ
2. กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณ จากแหล่งงบประมาณ คือ ได้รับจากการอุดหนุน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของเงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้างตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่เกิดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรให้) ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน

โดยสรุปแล้วมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง การย้ายหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไปจนกระทั่งการยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดเวทีประชาคมในพื้นที่ เพื่อสำรวจความต้องการ และมติของชุมชน ในการย้าย รวมหรือยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดทำแผนการย้ายรวมศูนย์ แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และส่งประกาศให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และการดำเนินการต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้ง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา ผู้แทนศาสนสถาน ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนด้านสาธารณสุข ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนสำนักนัก/กอง/ส่วนการศึกษา ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณแล้ว นำมาบริหารงบประมาณทั้งในส่วนของเงินเดือนครูผู้ดูแลเด็ก ค่าจัดการเรียนการสอน(รายหัว) ค่าอาหารเสริมนม ค่าอาหารกลางวัน ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาที่ได้วางไว้ และให้เป็นไปตามระเบียบข้อกฎหมาย การใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

2. มาตรฐานด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร

และหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริม พัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ โดย มาตรฐาน ด้านบุคลากร ประกอบด้วย

2.1 บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่

2.1.1 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู

2.1.2 พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กโดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่ง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งดังนี้

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ ผู้ดำรงตำแหน่ง มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขา ศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ.ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะ ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐาน ที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และ กิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทาง วิชาการของสถานศึกษา(ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งครู และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งคือ มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทาง การศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือ คุณวุฒิอื่นที่ ก.จ.ก.ท. และ ก.อบต.กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ มีคุณวุฒิปริญญาตรี

หรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง คือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยและหรือตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กและหรือตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เทียบเท่า มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนการบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู : นักเรียน) 1:10 หากมีเศษตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละไม่เกิน 20 คน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ (กรณีอัตราผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กให้ใช้สัดส่วนเช่นเดียวกับครูผู้ดูแลเด็ก) กรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกครูผู้ดูแลเด็ก หรือครูที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจนกว่าจะมีผู้ดำรงตำแหน่ง กรณีที่จะแต่งตั้งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้กรณีที่ศูนย์นั้นไม่มีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กหรือครู สำหรับอัตราพนักงานจ้างตำแหน่งอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยคำนึงถึงสถานะการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วย

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หรือไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ คือ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัยคุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.2 ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึงนักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่น พัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่น ๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง สำนวจความ ต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำประกาศจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ความรับผิดชอบของ บุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานด้านบุคลากร หมายถึง บทบาทหน้าที่ของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน สนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกด้าน ตลอดจนหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง คือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู : นักเรียน) 1:10 นอกจากนี้ก็อาจให้มีพนักงานจ้างตามภารกิจได้ เช่น ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ คนครัว ยาม เป็นต้น

3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้นในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไร้กังวล การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรม ที่ถูกต้องซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตรายเช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียง ที่มากเกินไปจนหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็น ต้องสร้างอาคารให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วเพื่อป้องกันอันตราย พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึงกรณีที่มีอาคารเดิมอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสี่ยงไม่เหมาะสมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาตั้งงบประมาณเพื่อปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสม

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูง ของห้องจากพื้นถึงเพดาน ไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ทางเข้าออกตัวอาคารควรมีอย่างน้อย 2 ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่างๆ ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง บันไดไม่ลาดหรือชันเกินไป ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันได มีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ พื้นที่ใช้สอยภายใน ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่นๆ ของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด ตรวจสอบตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน พื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ห้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทุกห้องต้องไม่ลื่น และไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ

และมีการยึดติดกับผนัง หรือพื้น อย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้นั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคม ของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหารโต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง ปลอดภัย และใช้งานได้ดี บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยเป็นหลัก

ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น มีผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาหากหมดอายุต้องเปลี่ยนใหม่ทันที และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาล เด็กต้องอยู่ในการดูแลของครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดร่างกายเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่ไม่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวกพื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก หรือมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูง ที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถ ทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก กรณีที่ไม่มีห้องที่เป็นสัดส่วนการรับประทานอาหารเช้าหรือการนอนต้องคำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตรอาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่างๆ ให้จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

แสงสว่างควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์) ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 20 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

ภายนอกอาคารควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า - ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุขฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ควรเป็นพื้นสนามหญ้า ดิน ททราย หรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มี ที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆ ที่เหมาะสมเช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน หากมีระเบียงต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 1 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

มาตรการป้องกันความปลอดภัย ต้องติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร มีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ต่อพื้นที่ 150 ตารางเมตร ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ ปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด ต้องมีฝาปิดครอบเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง ควรจัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ ไม่มีหลุม บ่อน้ำ หรือ

เศษวัสดุอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตราย ต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม ให้มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุงลวด ฯลฯ

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดในการจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ตัวอาคาร ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสม พื้นที่ใช้สอยภายใน ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสม กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยในการใช้อาคาร ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุงลวด ภายนอกอาคารมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งที่มีความปลอดภัย

4. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจสังคม และสติปัญญา) เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงเลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการ จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความ

ไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้ จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่นอย่างหลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของ เล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ให้กับเด็ก

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ - กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีหลักการจัดประสบการณ์คือ จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวม เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต จัดการประเมินพัฒนาการให้ เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของ ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพจัดประสบการณ์ ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ จัดประสบการณ์ ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศ ที่อบอุ่นมีความสุขการจัดประสบการณ์เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในบริบทของชุมชนนั้นๆ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้า และ แผนที่เกิดจากสภาพจริง นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมประจำวัน กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็กวัย 2 ปี มีความสนใจ ช่วงสั้นประมาณ 5 นาที วัย 3 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 8 นาที วัย 4 ปี มีความสนใจอยู่ได้ ประมาณ 12 นาที วัย 5 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งใน กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที กิจกรรมมีความสมดุล ระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็น รายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็น ผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้

กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 2 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำ ความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยและการแสดงมรรยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ ผู้เรียนประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นเกมที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา เช่น ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติกสร้างสรรค์ เล่นหยอดบล็อก รูปทรงลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วนโดยการจัดให้เด็กเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คืบ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี วิ่งไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้าม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อซึ่งจักรยานสามล้อ เป็นต้น การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น อุ้ม โอบกอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออก เป็นต้น การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปัน รู้จักรอคอย เป็นต้น การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้อื่น เสียงสัตว์ต่าง ๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนที่ใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำ พูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ จากของจริง เล่านิทานหรือร้องเพลงง่าย ๆ ให้ฟัง เป็นต้น การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้ แสดงออกทางความคิด และจินตนาการของตนเอง เช่น ชีตเขียนวาดรูป เล่นบทบาทสมมุติ เป็นต้น

สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้ เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ การพัฒนา กล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนประกอบของรูปศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มี โอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตร ประจำวันมีนิสัย รักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความ สะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่ เมื่อเล่นหรือทำ งานเสร็จ ฯลฯ การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่าง หลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือ รายบุคคล การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มี ความ หลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อม ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับ เด็กเป็นสำคัญ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรม ศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆอย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้าง สิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

แนวทางการดำเนินการใช้สื่อ ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สื่อจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้าน ศูนย์ฯ ชุมชน ใช้สื่อที่คำนึงถึงความ

ปลอดภัยต่อตัวเด็ก ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำ โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ใน แผนการประสบการณ์บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยร่วมจัดหาสื่อ

ด้านการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคอยดูแลควบคุม การดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะๆรวมทั้งการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้นและ สมุดประจำตัวนักเรียนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็น กระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูล การประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการ พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรมีหลัก ดังนี้

- 1) ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- 2) ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 3) สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- 4) ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

5) ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้ แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ

6) ประเมินตามสมรรถนะ การเคลื่อนไหวและสุขภาวะทางกาย พัฒนาการด้าน สังคม พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา พัฒนาการด้านภาษา พัฒนาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาการสร้างสรรค์

7) ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การ บันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สารระ การเรียนรู้รายปีที่ถูกต้องชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการจัดแบบบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาตามวัย ตามความสนใจและความถนัดของเด็กแต่ละคน ให้สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การใช้สื่อเน้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า การวัดและ ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนใช้วิธีสังเกต บันทึกพฤติกรรม และจากผลงานของเด็ก

5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากร และการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริม ความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ส่งเสริม ความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจน เป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย กระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้อำนาจการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครู ผู้ดูแลเด็กผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก
- 2) การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ศึกษาแหล่ง เรียนรู้นอกสถานที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการ เด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน
- 3) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

5) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน

7) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

9) ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ใน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

10) ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

11) ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

12) ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ และดูแล ความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

13) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

14) ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้าน จัดทำ สารสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับผู้ปกครอง

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง หัวหน้าศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดในการสร้างมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็น การระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วม เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาค ส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้า ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทาง การดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1) ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม อบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการ จัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ

3) จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

4) สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบทสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกันกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยสรุปแล้ว มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย สมาคม ชมรม ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน เพื่อการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนี้ ได้จัดทำขึ้นโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน คือ

1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง การย้ายหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปจนกระทั่งการยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดเวทีประชาคมในพื้นที่ เพื่อสำรวจความต้องการและมติของชุมชน ในการย้าย รวมหรือยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดทำแผนการย้าย รวมศูนย์ แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และส่งประกาศให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และการดำเนินการต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา ผู้แทนศาสนสถาน ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนด้านสาธารณสุข ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนสำนักนันทนาการ/กอง/ส่วนการศึกษา ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณแล้ว นำมาบริหารงบประมาณทั้งในส่วนของเงินเดือนครูผู้ดูแลเด็ก ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ค่าอาหารเสริมนม ค่าอาหารกลางวัน ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาที่ได้วางไว้ และให้เป็นไปตามระเบียบข้อกฎหมายการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

2) มาตรฐานด้านบุคลากร หมายถึง นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน สนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกด้าน ตลอดจนหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง คือ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราครู

ผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู : นักเรียน) 1:10 นอกจากนี้ก็อาจให้มีพนักงานจ้างตามภารกิจได้ เช่น ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ คนครัว ยาม เป็นต้น

3) มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดในการจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงตัวอาคาร ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสม พื้นที่ใช้สอยภายใน ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยในการใช้อาคาร ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ภายนอกอาคารมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งที่มีความปลอดภัย

4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สาระการเรียนรู้รายปีที่ถูกต้องชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการจัดแบบบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญาตามวัย ตามความสนใจและความถนัดของเด็กแต่ละคน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การใช้สื่อเน้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า การวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนใช้วิธีสังเกต บันทึกพฤติกรรม และจากผลงานของเด็ก

5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กำหนดในการสร้างความมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วม เป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้า ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน ร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เครือข่าย สมาคม ชมรม ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

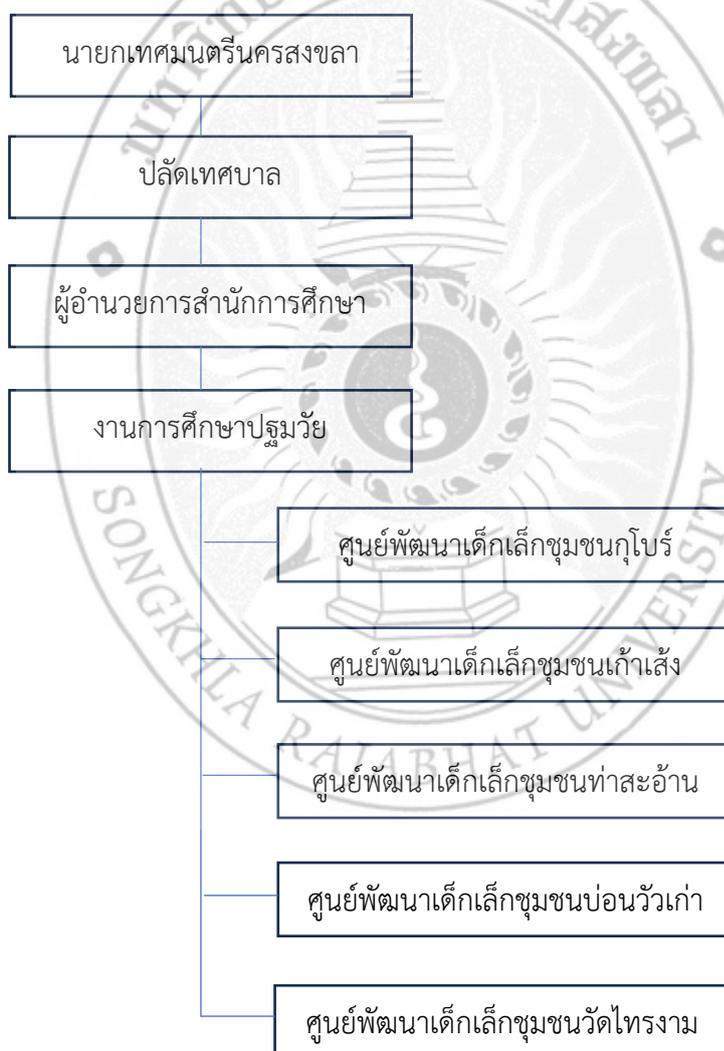
บริบทการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (2560: ก-ข) ได้กล่าวถึงที่มาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เดิมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3-5 ขวบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้ เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อ ในระดับประถมศึกษา ส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการในศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 752 แห่ง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการในวัด มัสยิด เรียกว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/ มัสยิด จำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการในโรงเรียน เรียกว่าการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 2,651 แห่ง ส่วนราชการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ขวบ ให้มีความพร้อมด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อศักยภาพในการศึกษาต่อใน ระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกัน แต่ก็มีโครงสร้างการบริหารงานและความเป็นเอกภาพในการบริหาร จัดการที่แตกต่างกัน กล่าวคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชนบริหารงานโดย คณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ในวัด/มัสยิด บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมก่อนเกณฑ์ ในวัด มัสยิด ประกอบด้วย ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนครูพี่เลี้ยง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนสถานศึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีเจ้าอาวาส อิหม่าม เป็นประธาน และการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ขวบ ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บริหารงานโดยผู้บริหารโรงเรียน

ต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการ ได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และ องค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น เพื่อรองรับ การกระจายอำนาจจากรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมาจนถึง ปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ.2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

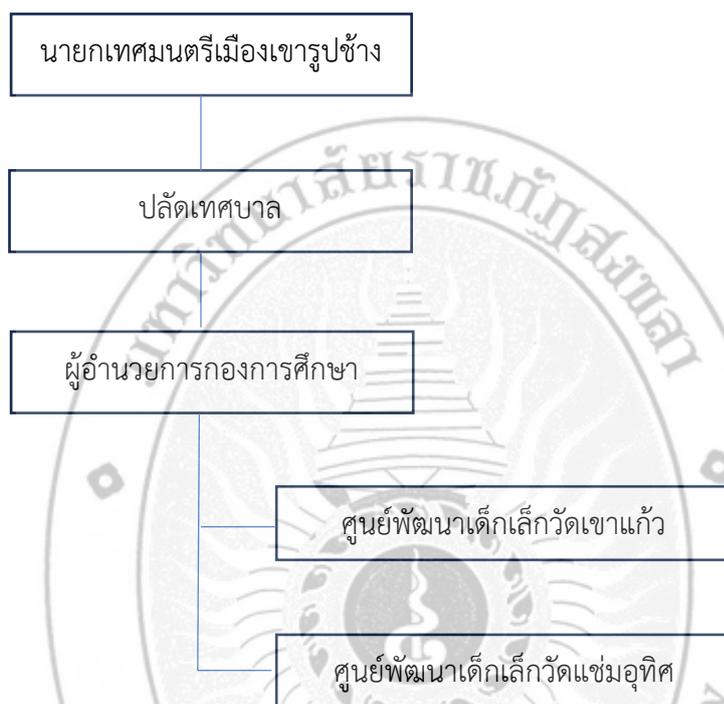
ปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด สงขลา มีด้วยกัน 19 ศูนย์ (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลา, 2565: 11) ประกอบด้วย

สังกัดเทศบาลนครสงขลา มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนกุโบร์ มีจำนวนเด็กนักเรียน 18 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนเก้าเส้ง มีจำนวนเด็กนักเรียน 40 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนท่าสะอ้าน มีจำนวนเด็กนักเรียน 39 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ่อนวัวเก่า มีจำนวนเด็กนักเรียน 68 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดไทรงาม มีจำนวนเด็กนักเรียน 49 คนมีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 3

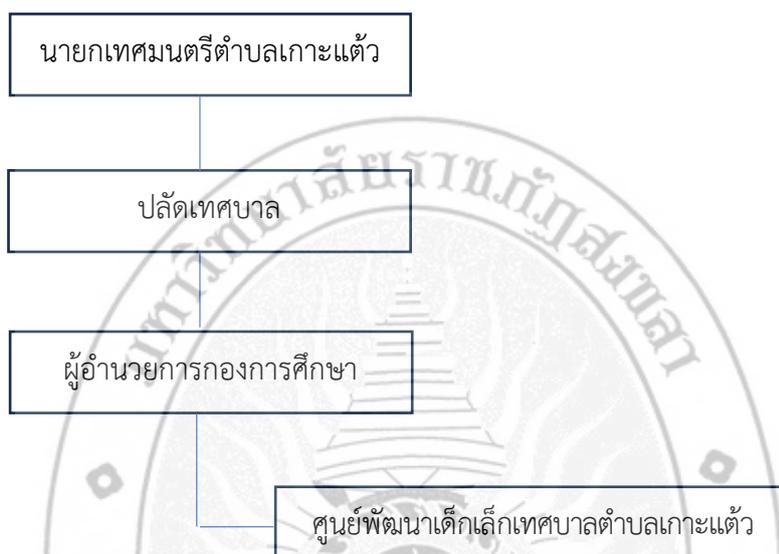
ภาพ 3 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครสงขลา
ที่มา: เทศบาลนครสงขลา, 2566

สังกัดเทศบาลเมืองเขารูปช้าง มีด้วยกัน 2 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาแก้ว มีจำนวนเด็กนักเรียน 67 คน มีครูจำนวน 3 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแหม่มอุทิศ มีจำนวนเด็กนักเรียน 58 คน มีครูจำนวน 2 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 4

ภาพ 4 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง
ที่มา: เทศบาลเมืองเขารูปช้าง, 2566

สังกัดเทศบาลตำบลเกาะแก้ว จำนวน 1 ศูนย์ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเกาะแก้ว มีจำนวนเด็กนักเรียน 93 คน มีครูจำนวน 2 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก จำนวน 7 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 5

ภาพ 5 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลเกาะแก้ว
ที่มา: เทศบาลตำบลเกาะแก้ว, 2566

สังกัดเทศบาลตำบลพะวง จำนวน 8 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลพะวง มีจำนวนเด็กนักเรียน 58 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้ำกระจ่าย มีจำนวนเด็กนักเรียน 69 คน มีครูจำนวน 2 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ่อระกำ มีจำนวนเด็กนักเรียน 27 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกไร่ มีจำนวนเด็กนักเรียน 64 คนมีครูจำนวน 2 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 2 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดบ้านควนหิน มีจำนวนเด็กนักเรียน 37 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดบ้านดอนขี้เหล็ก มีจำนวนเด็กนักเรียน 62 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดยาริยะห์ มีจำนวนเด็กนักเรียน 21 คนมีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบางตาน มีจำนวนเด็กนักเรียน 71 คน มีครูจำนวน 3 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 6

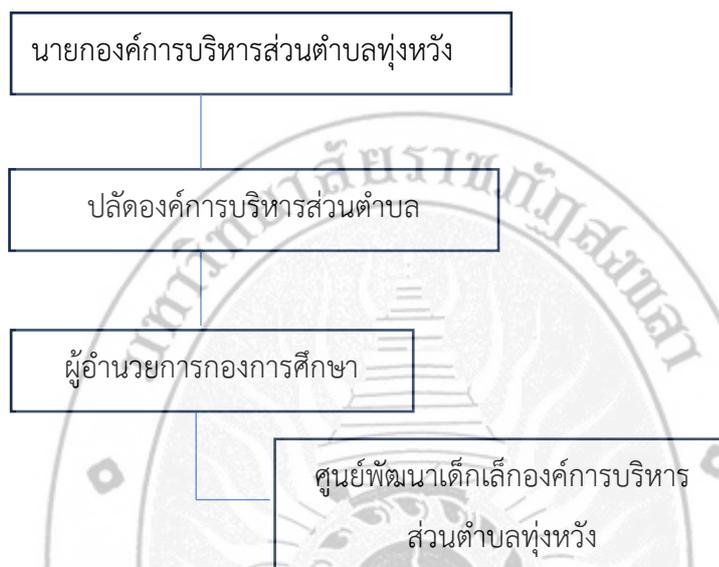
ภาพ 6 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลพะวง
 ที่มา: เทศบาลตำบลพะวง, 2566

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ มี 2 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแหลมพ้อมีจำนวนเด็กนักเรียน 16 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดท้ายยอ มีจำนวนเด็กนักเรียน 19 คน มีครูจำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 7

ภาพ 7 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ, 2566

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง มีจำนวนเด็กนักเรียน 173 คน มีครูจำนวน 3 คน ผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กจำนวน 5 คน มีโครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังภาพ 8

ภาพ 8 โครงสร้างการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง, 2566

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา เป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเพื่อการพัฒนาและให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เหมาะสมตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคลปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันผู้ปกครอง ส่งบุตรหลานที่มีอายุ 2-5 ขวบ เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกันมากขึ้น และมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหลายด้าน โดยเฉพาะเมื่อเข้ารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วคาดหวังว่าบุตรหลานมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี คาดหวังให้ครูผู้ดูแลเด็กดูแลบุตรหลานของตนให้มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตเป็นไปตามวัย มีความปลอดภัยสามารถปรับตัวเข้าหาสังคมอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ช่วยเหลือตนเองในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ เช่น การรับประทานอาหาร แปรงฟัน แต่งตัว เป็นต้น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้สร้างองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการและแผนงานของกระทรวงมหาดไทย สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ตาราง 1 สรุปศูนย์จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2565

ที่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนเด็กปฐมวัย	จำนวนครู/ผู้ดูแลเด็ก
1.	ศพด.ชุมชนกุโบร์	18	2
2.	ศพด.ชุมชนเก้าเส้ง	40	2
3.	ศพด.ชุมชนท่าสะอ้าน	39	2
4.	ศพด.ชุมชนบ่อนวัวเก่า	68	2
5.	ศพด.ชุมชนวัดไทรงาม	49	2
6.	ศพด.วัดเขาแก้ว	67	3
7.	ศพด.วัดแหลมอุทิศ	58	2
8.	ศพด.ทต.เกาะแต้ว	93	9
9.	ศพด.ทต.พะวง	58	2
10.	ศพด.น้ำกระจาย	69	5
11.	ศพด.บ่อระกำ	27	2
12.	ศพด.บ้านโคกไร่	64	4
13.	ศพด.มัสยิดบ้านควนหิน	37	2
14.	ศพด.มัสยิดบ้านดอนขี้เหล็ก	62	4
15.	ศพด.มัสยิดยาริยะห์	21	2
16.	ศพด.วัดบางदान	71	6
17.	ศพด.วัดท้ายยอ	16	2
18.	ศพด.วัดแหลมพ้อ	19	2
19.	ศพด.อบต.ทุ่งหวัง	173	11
	รวม	1,049	66

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรพรรณ อรุณเวช (2557: 83-90) ได้ศึกษา เรื่องสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามลำดับ

มาชื้อลัน อาเตมะมะ (2557: 103-106) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสรรหาผู้ดูแลเด็กให้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด สรรหาบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่งานเอกสารโดยตรง ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการศึกษาให้มากขึ้น และนักวิชาการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาควรให้ความสนใจงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีข้อเสนอแนะว่า ควรสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นเอกเทศ ปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ที่แปร่งพื้นเด็กให้เหมาะสมได้มาตรฐาน จัดซื้อเครื่องเล่นสนามเสริมพัฒนาการเด็ก จัดหาโต๊ะรับประทานอาหารให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก และควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณซ่อมแซมศูนย์ทุกปี ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการบริหารงานวิชาการแก่ผู้ดูแลเด็ก จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น แยกเด็กตามอายุในห้องเดียวกันเพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างความตระหนักในการให้ความร่วมมือ และการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างความตระหนักและความร่วมมือจากชุมชนและ

คณะกรรมการศูนย์และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันปีใหม่ วันเด็ก เป็นต้น

ชนาภา เมียงหอม (2558: 82-88) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านอาหารและสุขภาพ และด้านการบริการ ตามลำดับ เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน วัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้นมีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช./ ปวส. และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ณัฐวิภากร หรรษาพันธุ์ (2559: 63-69) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล จังหวัดจันทบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านครูผู้สอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน พบว่า การตัดสินใจมีผลระดับมาก พิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล จังหวัดจันทบุรีมากที่สุดคือ ด้านครูผู้สอน รองลงมาคือ ด้านการจัดการศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบสมมุติฐานพบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า จึงส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล

วิลาวัลย์ ประสุวรรณ (2559: 56-69) ได้ศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอน เทศบาลตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่แรกคือสื่อการเรียนการสอน มีลำดับที่สอง การอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ ลำดับที่สาม การจัดสภาพแวดล้อม ลำดับที่สี่ การจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมและลำดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอน

พิสมร อุปลา, อรุณ จุติผล และสำเร็จ จันทร์ (2560: 69-72) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองพิต้า จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผู้ปกครองมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ผู้ปกครองมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองพิต้า จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวัง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 ผู้ปกครอง ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญาหรือสูงกว่า มีความคาดหวังในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญาตรี จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคาดหวัง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ภาคิม จิรจตุรพรกุล (2560: 128- 134) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมาก ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรมีการประชุมบุคคลต่าง ๆ เพื่อแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการพัฒนาการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพส่งเสริมการจัดหาสื่อวัสดุที่จำเป็น ส่งเสริมงานด้านการประเมินสภาพเด็ก วางแผนงานป้องกันความปลอดภัยส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การสร้างเครือข่ายชุมชน เพื่อให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ เข้ามาติดตามนิเทศ และตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนก่อสร้างอาคารในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรส่งเสริมการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน การประกันคุณภาพทางการศึกษา จัดหาสื่อ วัสดุการเรียนการสอนและจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้อง ตรงกับความต้องการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการปฏิบัติงาน

และระดมทุนสนับสนุนร่วมกัน ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ควรออกทะเบียนการบริหารงานการเงินและพัสดุให้ชัดเจน

ยินดี บัวทอง และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561: 6-10) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครอง
ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอสิงขร
จังหวัดสงขลา สรุปได้ว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสิงขร จังหวัดสงขลา ใน 4 ด้านคือ ด้านครูผู้สอน
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ด้านการจัด
การศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

Smedley and Kinniburgh (2006: 145) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองผิวดำที่มีต่อ
การจัดบริการเชิงสังคมและทางวิชาการ รวมถึงบรรยากาศ และลักษณะอื่น ๆ ของคนผิวดำ
เช่น สภาพครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม สุขภาพอนามัย ความคับข้องใจและการสนับสนุนทางสังคม
จากเพื่อนและคนรู้จัก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองผิวดำ ผิวดำ และนักเรียนต่างชาติแล้วนำมา
เปรียบเทียบ พบว่า คนผิวดำ มีความคาดหวังในการบริการต่ำกว่าคนผิวดำและนักเรียนต่างชาติ
ขณะที่นักเรียนผิวดำที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำจะมีความคาดหวังต่อ
การบริหารและบรรยากาศ ต่ำกว่านักเรียนผิวดำที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่อยู่ในระดับสูง

Barnes (2008: 315) ได้ศึกษา ความคาดหวังและการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
ของผู้ปกครองนักเรียนชาวอเมริกันและชาวแอฟริกัน พบว่า ความคาดหวังและการมีส่วนร่วมใน
การเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครอง ต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน
แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และยังได้พบว่า
ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาครั้งนี้ใน
หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดามารดาชาวอเมริกันและแอฟริกัน มีความประสงค์จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับ
การเรียนการสอนของ ลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่าบิดา มารดาชาวอเมริกันและแอฟริกัน เห็นคุณค่า
ของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนัก ถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรม
ของผู้ปกครองด้วย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อ
การบริหารตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้าน
บุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ

และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นหลักการบริหารตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นแนวทาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อบริหารตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีการ ตลอดจนวางแผนการดำเนินงานให้เป็นตามมาตรฐานและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรของการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 ศูนย์ จำนวนผู้ปกครองทั้งหมด 1,049 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน แบ่งชั้นตามสัดส่วนของผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสุ่มผู้ปกครองในแต่ละสถานศึกษาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

ตาราง 2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา

ที่	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1.	ศพด.ชุมชนกุโบร์	18	5
2.	ศพด.ชุมชนเก้าเส้ง	40	11
3.	ศพด.ชุมชนท่าสะพาน	39	11
4.	ศพด.ชุมชนบ่อนวีแก้ว	68	18
5.	ศพด.ชุมชนวัดไทรงาม	49	13
6.	ศพด.วัดเขาแก้ว	67	18
7.	ศพด.วัดเขมอทิศ	58	16
8.	ศพด.ทต.เกาะแต้ว	93	25
9.	ศพด.ทต.พะวง	58	16
10.	ศพด.น้ำกระจาย	69	19
11.	ศพด.บ่อระกำ	27	7
12.	ศพด.บ้านโคกไร่	64	17
13.	ศพด.มัสยิดบ้านควนหิน	37	10
14.	ศพด.มัสยิดบ้านดอนขี้เหล็ก	62	17
15.	ศพด.มัสยิดยาริยะห์	21	6
16.	ศพด.วัดบางदान	71	19
17.	ศพด.วัดท้ายยอ	16	5
18.	ศพด.วัดแหลมพ้อ	19	5
19.	ศพด.อบต.ทุ่งหวัง	173	47
	รวม	1,049	285

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา, 2565

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ (Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมุ่งศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยมีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
  - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือการวิจัย
  - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายเชิงพรรณนาพร้อมเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 3

ตาราง 3 การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่ม ตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาการความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ผู้ปกครอง จำนวน 285 คน	แบบสอบถาม มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ระดับ การศึกษา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน	ผู้ปกครอง จำนวน 285 คน	แบบสอบถาม มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ	t-test F-test

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่ม ตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
3	เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะ ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ผู้ปกครอง จำนวน 285 คน	แบบสอบถาม ปลายเปิด	หาความถี่ของ ข้อเสนอแนะและ สรุปผลเป็น ความเรียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ให้ค่าน้ำหนักโดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ระดับ 5 หมายถึง คาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง คาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง คาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 55 ข้อ ดังนี้

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 10 ข้อ
มาตรฐานด้านบุคลากร	จำนวน 10 ข้อ
มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	จำนวน 10 ข้อ
มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	จำนวน 10 ข้อ
มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended Form) ทั้ง 6 ด้าน 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน 6) มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและ 7) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ข
- 1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
- 1.4 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ใช้

แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง

2.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถาม ซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้สอดคล้องกับนิยามศัพท์
ให้คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์
ให้คะแนน	-1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 61-67 อ้างถึงใน สุวจิย์ คันธมาศ, 2563: 33) โดยแบบสอบถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 จำนวน 21 ข้อ มีค่า ICO เท่ากับ 1.00 จำนวน 31 ข้อ ดังภาคผนวก ค

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73) จากแบบสอบถามจำนวน 55 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น ต่ำกว่า 0.67 จำนวน 3 ข้อ เหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้จำนวน 52 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .932 ดังภาคผนวก ค

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ส่งถึง นายกเทศมนตรี นครสงขลา นายกเทศมนตรีเมืองเขารูปช้าง นายกเทศมนตรีตำบลเกาะแก้ว นายกเทศมนตรีตำบลพะวง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ไปยังผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลตำบลเกาะแก้ว เทศบาลตำบลพะวง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ดังนี้

1.4 t-test แบบ Independent Sample test ใช้ในการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

1.5 One-way ANOVA (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ใช้ในการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพและจำแนกตามรายได้

1.6 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามใช้หาความถี่ของข้อเสนอแนะและสรุปผลเป็นความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

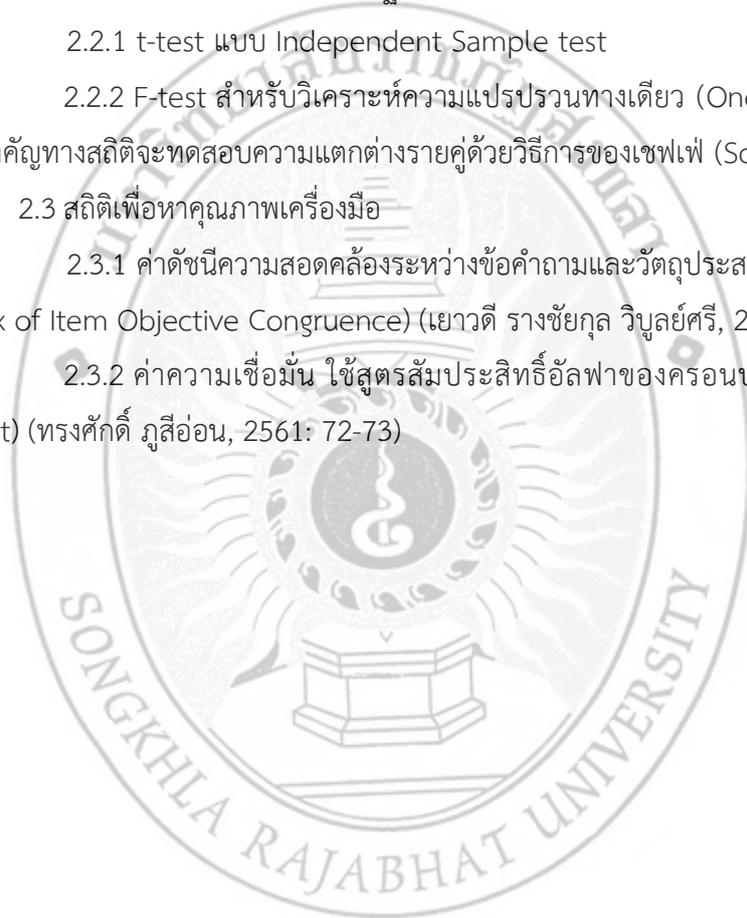
2.2.1 t-test แบบ Independent Sample test

2.2.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

2.3 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของเครื่องมือใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (เขาวดี ราชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2556: 46-47)

2.3.2 ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน ความถี่
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน สถิติทดสอบที
F	แทน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
df	แทน องศาอิสระ
Sig	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
SS	แทน ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน
MS	แทน ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง.
*	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา

3.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาจำแนกตามอาชีพ

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้

ตอนที่ 4 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 285 ได้รับแบบสอบถามคืน 271ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 271 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.09 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=271)	ร้อยละ
1 ระดับการศึกษา		
1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	137	50.60
1.2 ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	134	49.40
รวม	271	100.00
2 อาชีพ		
2.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	64	23.60
2.2 ธุรกิจส่วนตัว	61	22.50
2.3 เกษตรกรรม	18	6.60
2.4 ค้าขาย	46	17.00
2.5 รับจ้าง	62	22.90
2.6 อื่น ๆ	20	7.40
รวม	271	100.00
3 รายได้ต่อเดือน		
3.1 ต่ำกว่า 15,000 บาท	110	40.60
3.2 15,000-20,000 บาท	101	37.27
3.3 มากกว่า 20,000 บาท	60	22.13
รวม	271	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 271 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.40 เมื่อพิจารณาด้านอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.60 รองลงมาคือ มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 22.90 และมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านรายได้ต่อเดือนพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.27 และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.13 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.25	0.44	มาก
2 ด้านบุคลากร	4.45	0.45	มาก
3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.44	0.39	มาก
4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	4.56	0.40	มากที่สุด
5 ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	4.33	0.51	มาก
6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.22	0.65	มาก
รวม	4.44	0.56	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.40$) ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.45$) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.39$) ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.51$) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.44$) และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนงาน โครงการ การใช้จ่ายงบประมาณในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.08	0.77	มาก
2	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการและความคิดเห็นและมติ ของประชาชนในชุมชน เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องการย้าย/รวม/ยุบเลิก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.01	0.73	มาก
3	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำหน้าที่กำหนด แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ	4.31	0.61	มาก
4	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี	4.23	0.69	มาก
5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งงบประมาณ สนับสนุนการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.35	0.63	มาก
6	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือก/จัดหาสื่อ/หนังสือ/วัสดุ อุปกรณ์การเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและ สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย	4.41	0.60	มาก
7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจสอบการใช้ จ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่าง สม่ำเสมอ	4.23	0.63	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

	ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
8	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างมีความโปร่งใส เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ สามารถตรวจสอบได้	4.33	0.70	มาก
	รวม	4.25	0.44	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก/จัดหาสื่อ/หนังสือ/วัสดุอุปกรณ์การเรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.60$) รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.63$) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างมีความโปร่งใส เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการและความคิดเห็นและมติของประชาชนในชุมชน เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.73$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านบุคลากร

	ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.33	0.70	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

	ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
2	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา	4.42	0.67	มาก
3	หัวหน้าศูนย์มีภาวะผู้นำมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ	4.53	0.59	มากที่สุด
4	ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.63	0.57	มากที่สุด
5	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ	4.57	0.57	มากที่สุด
6	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.60	มากที่สุด
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็ก ตามเกณฑ์ที่กำหนด คืออัตราสัดส่วนครู 1 คน : นักเรียน 10 คน	4.53	0.62	มากที่สุด
8	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดจ้างพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ เพื่อลดภาระงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก	4.21	0.87	มาก
9	ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนิเทศติดตาม ประเมินผล การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.67	มาก
	รวม	4.45	0.45	มาก

ตาราง 7 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่

หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.57$) รองลงมา คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.57$) หัวหน้าศูนย์มีภาวะผู้นำมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.59$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็ก ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ อัตรา สัดส่วนครู 1 คน : นักเรียน 10 คน ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดจ้างพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ เพื่อลดภาระงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.87$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1.	สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยและมีขนาดเหมาะสม	4.39	0.67	มาก
2.	ตัวอาคาร/ประตู/หน้าต่างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรงอยู่ในสภาพใช้การได้ดี	4.33	0.67	มาก
3.	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสะอาด/ปลอดภัย มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การนอน	4.44	0.70	มาก
4.	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณรับประทานอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมและเพียงพอต่อเด็ก ภาชนะเครื่องใช้ในครัวมีความสะอาด	4.57	0.60	มากที่สุด
5.	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นเพียงพอต่อเด็ก	4.54	0.62	มากที่สุด
6.	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีห้องส้วม/ที่ล้างมือ/ที่แปรงฟัน เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีขนาดเหมาะสม สะอาด ถูกสุขลักษณะ	4.28	0.76	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
7	สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีเครื่องเล่นที่ปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก	4.46	0.62	มาก
8.	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันเป็นสัดส่วนมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง เพื่อความปลอดภัย	4.53	0.63	มากที่สุด
9	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งมุ้งลวด มีมาตรการป้องกันเรื่องสุขอนามัย	4.46	0.71	มาก
10	อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยภายในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟอัตโนมัติ ถังดับเพลิง	4.31	0.76	มาก
	รวม	4.42	0.72	มาก

ตาราง 8 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณรับประทานอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมและเพียงพอต่อเด็ก ภาชนะเครื่องใช้ในครัวมีความสะอาด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.60$) รองลงมา คือ อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นเพียงพอต่อเด็ก ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.62$) อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันเป็นสัดส่วนมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.63$) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็ก ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ อัตรา สัดส่วนครู 1 คน : นักเรียน 10 คน ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คืออาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีห้องส้วม/ที่ล้างมือ/ที่แปรงฟัน เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีขนาดเหมาะสม สะอาด ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.76$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สารระการเรียนรู้รายปี ที่ถูกต้องชัดเจน	4.38	0.64	มาก
2	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย	4.59	0.56	มากที่สุด
3	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัด กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก	4.62	0.52	มากที่สุด
4	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านร่างกาย เพื่อให้เด็ก ได้ พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	4.60	0.51	มากที่สุด
5	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ ให้เด็กเกิด ความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข	4.63	0.51	มากที่สุด
6	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัด กิจกรรมพัฒนาด้านภาษาเพื่อให้เด็กสามารถใช้ภาษา ในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ	4.58	0.58	มากที่สุด
7	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัด กิจกรรมพัฒนาสังคมนิสัยและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลงของ ส่วนรวมได้	4.58	0.53	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

	ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
8	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กใช้สื่อการเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยบูรณาการผ่านการเล่น	4.57	0.52	มากที่สุด
9	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กมีการวัดผลประเมินผลเด็กเป็นรายบุคคลต่อเนื่องตลอดปีและนำผลมาพัฒนาเด็ก	4.48	0.61	มาก
10	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กมีการแจ้งผลพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	4.58	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.56	0.40	มากที่สุด

ตาราง 9 พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.51$) รองลงมา คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.52$) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านร่างกาย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.51$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย สาระการเรียนรู้รายปี ที่ถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.64$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

	ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชุมชนและท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง	4.42	0.60	มาก
2	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชน	4.43	0.62	มาก
3	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรม/โครงการ ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในและนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.30	0.77	มาก
4	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.20	0.75	มาก
5	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนใหม่	4.41	0.70	มาก
6	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมแข่งขันกีฬาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	4.34	0.83	มาก
7	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดโครงการเยี่ยมบ้านของเด็กเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับทราบข้อมูลต่าง ๆ	4.33	0.72	มาก
8	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาร่วมกับชุมชนและผู้ปกครอง	4.37	0.65	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

	ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
9	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแหล่งเรียนรู้เพื่อให้กับผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนสามารถใช้บริการด้านวิชาการได้	4.31	0.71	มาก
10	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ/ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมินและร่วมแก้ไข เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยั่งยืน	4.25	0.67	มาก
	รวม	4.34	0.51	มาก

ตาราง 10 พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้และจัดการเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.62$) รองลงมา คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชุมชนและท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.60$) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนใหม่ ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระดมทรัพยากร จากภายนอกเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.75$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

	ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	ความคิดเห็น (n= 271)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับภาค	4.30	0.76	มาก
2	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเครือข่าย	4.22	0.76	มาก
3	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	4.21	0.80	มาก
4	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.17	0.77	มาก
5	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแหล่งข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	4.21	0.76	มาก
	รวม	4.22	0.66	มาก

ตาราง 11 พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22, SD = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับภาค ($\bar{X} = 4.30, SD = 0.76$) รองลงมา คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเครือข่าย ($\bar{X} = 4.22, SD = 0.76$) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ($\bar{X} = 4.21, SD = 0.80$) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแหล่งข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ($\bar{X} = 4.21, SD = 0.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.17, SD = 0.77$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ผลการเปรียบเทียบการความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบ (t-test) ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบการความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีหรือ สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	4.21	0.46	4.30	0.42	- 1.604	.330
2. ด้านบุคลากร	4.42	0.50	4.50	0.40	-1.430**	.007
3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย	4.42	0.41	4.47	0.37	- 1.054	.592
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร	4.52	0.43	4.60	0.37	-1.710**	.009
5. ด้านการมีส่วนร่วม และ ส่งเสริมสนับสนุน	4.32	0.56	4.35	0.46	-0.511**	.005
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย	4.29	0.58	4.15	0.72	1.868	.110
รวมเฉลี่ย	4.38	0.40	4.42	0.32	-0.916*	.025

* นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test) ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	4.158	5	.832	4.535***	.001
	ภายในกลุ่ม	48.603	266	.183		
	รวม	52.761	271			
2 ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	6.525	5	1.305	7.160***	.000
	ภายในกลุ่ม	48.302	266	.182		
	รวม	54.828	271			
3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	3.313	5	.663	4.621***	.000
	ภายในกลุ่ม	37.994	266	.143		
	รวม	41.307	271			

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
4 ด้านวิชาการ และ กิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม		2.001	5	.400	2.533*	.029
	ภายในกลุ่ม		41.865	266	.158		
	รวม		43.865	271			
5 ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม		5.116	5	1.023	4.135***	.001
	ภายในกลุ่ม		65.580	266	.247		
	รวม		70.696	271			
6 ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม		3.358	5	.672	1.569	.169
	ภายในกลุ่ม		113.438	266	.428		
	รวม		116.796	271			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม		2.486	5	.497	4.130***	.001
	ภายในกลุ่ม		31.907	266	.120		
	รวม		34.393	271			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.42	-	.12875	.43772*	.20644	.28673*	.14883
ธุรกิจส่วนตัว	4.29	.12875	-	.30897	.07769	.15799	.02008
เกษตรกรรม	3.98	-.43772*	-.30897	-	-.23128	-.15099	-.28889
ค้าขาย	4.21	-.20644	-.07769	.23128	-	.08029	-.05761
รับจ้าง	4.13	-.28673*	-.15799	.15099	-.08029	-	-.13790
อื่น ๆ	4.27	-.14883	-.02008	.28889	.05761	.13790	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม และแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.53	-	-.05137	-.10976	.07435	.34325***	-.00174
ธุรกิจส่วนตัว	4.58	.05137	-	-.05839	.12572	.39462***	.04964
เกษตรกรรม	4.64	.10976	.05839	-	.18411	.45301**	.10802
ค้าขาย	4.53	-.07435	-.12572	-.18411	-	.26890	-.07609
รับจ้าง	4.18	-.34525***	-.39462***	-.45301**	-.26890	-	-.34498
อื่น ๆ	4.53	.00174	-.04964	-.10802	.07609	.34498	-

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.51	-	-.06116	.02960	.11559	.24080*	.03766
ธุรกิจส่วนตัว	4.57	.06116	-	.09076	.17675	.30196**	.09881
เกษตรกรรม	4.48	-.02960	-.09076	-	.08599	.21120	.00806
ค้าขาย	4.39	-.11559	-.17675	-.08599	-	.12521	-.07793
รับจ้าง	4.27	-.24080*	-.30196**	-.21120	-.12521	-	-.20315
อื่น ๆ	4.47	-.03766	-.09881	-.00806	.07793	.20315	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.65	-	.10902	-.00556	.05217	.22903*	.05000
ธุรกิจส่วนตัว	4.54	-.10902	-	-.11457	-.05684	.12002	-.05902
เกษตรกรรม	4.66	.00556	.11457	-	.05773	.23459	.05556
ค้าขาย	4.60	-.05217	.05684	-.05773	-	.17686	-.00217
รับจ้าง	4.42	-.22906*	-.12002	-.23459	-.17686	-	-.17903
อื่น ๆ	4.60	-.05000	.05902	-.05556	.00217	.17903	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.44	-	.08169	-.11649	.14558	.31487*	-.08094
ธุรกิจส่วนตัว	4.36	-.08169	-	-.19818	.06390	.23318	-.16262
เกษตรกรรม	4.56	.11649	.19818	-	.26208	.43136	.03556
ค้าขาย	4.36	-.14558	-.06390	-.26208	-	.16928	-.22652
รับจ้าง	4.12	-.31487*	-.23318	-.43136	-.16928	-	-.39581
อื่น ๆ	4.52	.08094	.16262	-.03556	.22652	.39581	-

* นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่น ๆ
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.49	-	.03934	.03666	.13490	.24854*	.01550
ธุรกิจส่วนตัว	4.45	-.03934	-	-.00268	.09556	.20917	-.02383
เกษตรกรรม	4.45	-.03666	.00268	-	.09824	.21185	-.02115
ค้าขาย	4.35	-.13490	-.09556	-.09824	-	.11360	-.11940
รับจ้าง	4.24	-.24854*	-.20917	-.21185	-.11360	-	-.23300
อื่น ๆ	4.48	-.01550	.02383	.02115	.11940	.23300	-

* นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ภาพรวม แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test) ปรากฏดังตาราง 20

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้สถิติ One-way ANOVA (F-test) ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1 ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระหว่างกลุ่ม	1.270	3	.423	2.195	.089
	ภายในกลุ่ม	51.491	268	.193		
	รวม	52.761	271			
2 ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	1.191	3	.397	1.976	.118
	ภายในกลุ่ม	53.637	268	.201		
	รวม	54.828	271			
3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	1.641	3	.547	3.682*	.013
	ภายในกลุ่ม	39.666	268	.149		
	รวม	41.307	271			
4 ด้านวิชาการ และ กิจกรรมตามหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.574	3	.525	3.313*	.021
	ภายในกลุ่ม	42.291	268	.158		
	รวม	43.865	271			

ตาราง 20 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
5 ด้านการมีส่วนร่วม และ ส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	1.021	3	.340	1.304	.273
	ภายในกลุ่ม	69.675	268	.261		
	รวม	70.696	271			
6 ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	2.849	3	.950	2.225	.086
	ภายในกลุ่ม	113.947	268	.427		
	รวม	116.796	271			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.682	3	.227	1.800	.148
	ภายในกลุ่ม	33.711	268	.126		
	รวม	34.393	271			

* นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคารสถานที่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000-20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.36	-	-.09491	-.19862*
15,000-20,000 บาท	4.46	.09491	-	-.10371
มากกว่า 20,000 บาท	4.57	.19862*	.10371	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคารสถานที่	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000-20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
ต่ำกว่า 15,000 บาท	4.56	-	.07200	-.11288
15,000-20,000 บาท	4.49	-.07200	-	-.18488*
มากกว่า 20,000 บาท	4.67	.11288	.18488*	-

* นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตาราง 23 ความถี่ของข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (คน)
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
นายกควรจะทำให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	13
ด้านบุคลากร	
ครูและบุคลากรควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้	18
นอกจากครูผู้ดูแลเด็กแล้วควรมีพี่เลี้ยงให้เพียงพอในการดูแลเด็กอย่างทั่วถึง	15
อยากให้คุณครูผู้สอนจบปฐมวัยโดยตรง	14
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรปรับปรุงเครื่องเล่นและจัดหามาเพิ่มให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก	34
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรทาสีอาคารและจัดภูมิทัศน์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สดใส	33
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการทำสนามหญ้าเทียมบริเวณสนามเด็กเล็กเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ	30
ควรมีการติดตั้งกล้องวงจรปิด หรือนักการภารโรง หรือ րปภ.ที่เป็นผู้ชาย	21
ห้องน้ำและสุขภัณฑ์ที่ชำรุดควรรีบดำเนินการซ่อมแซมและเปลี่ยนสุขภัณฑ์เพื่อความให้ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ	12
อาคารสถานที่ควรมีความสะอาด	10
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการติดตั้งดับเพลิงและตรวจสอบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	8
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	
การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรปฐมวัย	26
ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องมารยาทและระเบียบวินัย	6
ควรมีการจัดอบรมเพื่อการพัฒนาครูและหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (คน)
ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน	
ควรมีการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	22
ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น การจัดกีฬา	9
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการสร้างเครือข่ายที่หลากหลายด้าน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่นการผลิตสื่อ การดูแลเด็กปฐมวัย	2

จากตาราง 23 พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะพบว่า

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีข้อเสนอแนะคือ นายกควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านบุคลากร มีข้อเสนอแนะคือ ครูและบุคลากรควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิทางการศึกษาคือจบการศึกษาสาขาปฐมวัยโดยตรง และนอกจากครูผู้ดูแลเด็กแล้วควรมีพี่เลี้ยงให้เพียงพอในการดูแลเด็กอย่างทั่วถึง

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีข้อเสนอแนะคือ อาคารสถานที่ควรมีความสะอาด ห้องและสุขภัณฑ์หรือวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่ชำรุดควรรีบดำเนินการแก้ไขซ่อมแซมเพื่อความปลอดภัย ควรมีการปรับปรุงเครื่องเล่นและจัดหามาเพื่อให้เพียงพอจัดทำสนามหญ้าเทียมบริเวณสนามเด็กเล่นเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ อาคารควรมีการทาสีให้มีความสดใสและจัดภูมิทัศน์ให้สวยงาม ควรมีการติดตั้งถังดับเพลิง ตรวจสอบให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรมีระบบรักษาความปลอดภัยโดยการติดตั้งกล้องวงจรปิด หรือมีนักรักษาโรง หรือ รปภ.ที่ เป็นผู้ชาย

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีข้อเสนอแนะคือ การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรปฐมวัย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องมารยาทและระเบียบวินัย ควรมีการพัฒนาความรู้ทางวิชาการของครูผู้ดูแลเด็กโดยให้ครูได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน มีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม เช่น การจัดการแข่งขันกีฬา

ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการสร้างเครือข่ายที่หลากหลายด้านเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่นการผลิตสื่อการดูแลเด็กปฐมวัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 ศูนย์ จำนวนผู้ปกครองทั้งหมด 1,049 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากทุกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมี 52 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.932 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เทศบาลตำบลเกาะแก้ว เทศบาลตำบลพะวง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 271 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ จากนั้นจึงอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 271 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 เมื่อพิจารณาด้านอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 รองลงมาคือ มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านรายได้ต่อเดือนพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 15,000-20,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 37.27 และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 22.13 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน สรุปได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่ามีความแตกต่างกันดังนี้

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร และแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านบุคลากร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่ามีความแตกต่างกันดังนี้

ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีรายได้ 15,000-20,000 บาท มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะเมื่อผู้ปกครองเมื่อส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับปฐมวัยซึ่งอาจจะเป็นสถานศึกษาแห่งแรกในชีวิตของบุตรหลาน ก็ย่อมมีความต้องการให้บุตรหลานมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ อรุณเวช (2557: 83-90) ได้ศึกษา เรื่องสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาซึเอะ (2557: 103-106)

ได้ศึกษาการบริหารการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา เมียงหอม (2558: 82-88) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความใส่ใจต่อการเลี้ยงดูบุตรหลานให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีการแสดงหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ รอบตัว ทั้งจากหนังสือและในโซเชียลมีเดีย ตลอดจนสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ทำให้มีองค์ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของบุตรหลานให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์และเจริญเติบโตตามวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทำให้มีความคาดหวังในการบริหารสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภา เมียงหอม (2558: 82-88) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนคำรงค์ธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช./ ปวส. และระดับปริญญาตรีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัฏฐวิกร ทรรษาพันธ์ (2559: 63-69) ได้ศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล จังหวัดจันทบุรี พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่า มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า จึงส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมร อุปลา, อรุณ จุติผล และสำริง จันทุม (2560: 69-72) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนบพิตำ จังหวัด

นครศรีธรรมราช พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวัง โดยรวมแตกต่างกัน ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือสูงกว่า มีความคาดหวังในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

2.2 จำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .001 อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีโอกาสในเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และจากสังคมที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จึงมีความคาดหวังในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับบุตรหลานมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม กับสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมร อุปลา, อรุณ จุติผล และสำเร็จ จันทุม (2560: 69-72) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความคาดหวัง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.3 จำแนกตามรายได้ พบว่าผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่ามีโอกาสในการเลือกสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มากกว่า จึงมีความคาดหวังในสิ่งที่บุตรหลานจะได้รับจากการบริหารสถานศึกษาด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมร อุปลา, อรุณ จุติผล และสำเร็จ จันทุม (2560: 69-72) ผู้ปกครองเด็กที่มีรายได้ของครอบครัว/เดือน ต่างกันมีความคาดหวังต่อการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวมแตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่ารายได้ของผู้ปกครองจะอยู่ในระดับใดก็ตามต่างก็พร้อมที่จะให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาในระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชฎาภรณ์ ทีปสว่าง (กล่าวถึงใน พิสมร อุปลา, อรุณ จุติผล และสำเร็จ จันทุม (2560: 69-72)) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของตำบลโนนทอง อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี พบว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของกานต์จิราห์ โพธิสาร (กล่าวถึงใน พิสมร อุปลา,

อรุณ จุติผล และสำเร็จ จันทุม, 2560: 69-72) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามรายได้ครอบครัวต่อเดือนในภาพรวมไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรให้มาก โดยสนับสนุนการฝึกอบรมให้ครูมีความรู้ใหม่ ๆ นำมาพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน หน่วยงานต้นสังกัด เทศบาล อบต. สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมในด้านวิชาการเพื่อให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น แต่ก็ยังไม่ทิ้งการพัฒนาส่งเสริมในด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งสามารถพัฒนาได้มากกว่าที่เป็นอยู่ให้มีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นได้อีก

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการดูแลและจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัย ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ จัดอบรมให้ความรู้ใหม่ใหม่อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการดูแลเด็กปฐมวัย

3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการในการดูแลด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เช่นการติดตั้งกล้องวงจรปิด หรือจัดหา รปภ. เพื่อดูแลความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจัดสนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนเด็ก

4. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการในการดำเนินการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้างความสัมพันธ์ร่วมกับผู้ปกครองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ควรมีการจัดทำวิจัย ปัญหา อุปสรรค ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในมุมมองของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2560). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.
- กฤตยากร ลดาวัลย์. (2563). “การจัดการศึกษาท้องถิ่นสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”. *วารสารวิชาการธรรมทัศน์*. 20(4), 209-206.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2560). **คู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กัญญาภัทร โกกีฬา. (2560). **ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการและแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาแก้ว จังหวัดสงขลา**.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงไกร ล้วนศิริชัย. (2562). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านทรัพย์เจริญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2**.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษม พงษ์เดช. (2558). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เทศบาลเมืองเขารูปช้าง. (2564). **อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน** (Online). <https://www.krc.go.th/authority?cid=63&tab=2>, 15 มกราคม 2566.
- เทศบาลตำบลเกาะแต้ว. (2565). **โครงสร้างองค์กร** (Online). <https://kotaeo.go.th/content/board/1>, 15 มกราคม 2566.
- เทศบาลตำบลพะวง. (2565). **โครงสร้างองค์กร** (Online). <https://www.pawong.go.th/content/board/1>, 15 มกราคม 2566.
- จิตรจรรุญ ทรวงวิทยา. (2561). “ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.” *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 3(1), 41-57.
- ชนาภา เมี่ยงหอม. (2558). **ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนวัดดอนตำรงธรรม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2564). การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของเทศบาลนครปากเกร็ด ประจำปี 2564 (Online). <https://sd-soc.ku.ac.th/index.php/1710/>, 28 มกราคม 2566.
- ณัฐวิกร หรรษาพันธ์. (2559). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิมล จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนันท์ มั่นคง. (2562) การศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. เอกสารวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ณัฐพิมล ถาวรคุณ. (2558). การจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคาดหวังของชุมชนโรงเรียนบ้านกลางวิทยานุกูล อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธรรมกานต์ ศรีภู. (2560). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการโรงเรียนบ้านพุทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปณัฐฐา จันทร์บุญจันทร์. (2560). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสนปณัฐฐา.
- พรพรรณ อรุณเวช. (2557). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรธนิภา สายหยุด. (2558). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พิสมร อุปลา (2560). “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์. 9(1), 65-74.

- ภาคิม จิระจตุรพรกุล. (2560). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- มาซ้อลัน อาเดมะ. (2557). การบริหารการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยินดี บัวทอง (2561). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย”. ครั้งที่ 10 วันที่ 27-28 มีนาคม 2561. นครศรีธรรมราช: Walailak Procedia.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2546). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม็ค.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. เล่มที่ 124 ตอนที่ 24 ก, หน้า 29-33.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก, หน้า 5-8.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 12-13.
- _____. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40ก, หน้า 14.
- วิมลวรรณ ศิริ และผดุง พรหมมูล. (2561). “การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 14(3), 225-239.
- วิลาวัลย์ ประสุวรรณ. (2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคอน เทศบาลตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิกาญจน์ สามัคคินนท์. (2556). ความคาดหวังและความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานตามสมรรถนะหลัก (Core Competency) ของพนักงานธนาคารออมสินภาค 3. การค้นคว้า

- อิสระศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิพันธ์ เปียนเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). การศึกษาปฐมวัย. 43. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟิคไซท์.
- สมบุรณ์ สาระศาลิน. (2557). ความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพความเป็นจริงในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สมปอง โปธิตะนิมิตร (2558). ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านคลองเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). ข้อเสนอว่าด้วยบทบาทของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟิค จำกัด.
- สิริกร รอดประยูร. (2559). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุชาดา ธโนภานุวัฒน์. (2562). ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สูงอายุและคนพิการที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวภายใต้โครงการชุมชนต้นแบบอารยสถาปัตย์เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุณี อุปมา. (2565). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนวิทยาทิตพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ. (2560). โครงสร้างองค์กร (Online). <https://kohyor.go.th/content/board/1>, 15 มกราคม 2566.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง. (2565). โครงสร้างองค์กร (Online). <https://www.thungwang.go.th/content/board/1>, 15 มกราคม 2566.

- อดิจิต บุญมี (2563). แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของกลุ่มเครือข่าย
ท่าปลาพญาจริม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์.
- อนัญญา ปั่นงาม. (2559). สภาพและปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- อรณิชา เกิดแก้ว. (2560). การบริหารสถานศึกษาจากการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุพงษ์ งามฉมิ่ง. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Barnes, R. A (2003) African American parent involvement in their children's schooling.
Dissertation Abstracts International, 55(10), 3152-A.
- Ruie-Davies, C.M., Peterson, E. Widdowson D. and Dixon, R. (2010). Expectations of
achievement: students, teacher and parent perceptions. Research in
Education, 83, 36-53.
- Smedley PL. and Kinniburgh DG. (2006). A review of the source, behavior and
distribution of arsenic in natural waters. Geochem. 17, 145-A.
- Vankawala, K H (2010). Pre-service teachers perceptions of family-school collaboration:
qualitative study. Masters Abstracts International. 37(3), 307-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
2. ดร.พรรณี ผุดเกตุ ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๖๒๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๓๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พรธิณี ผุดเกิด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับกรเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๖๓G๓๘๐๐๑๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตพงษ์ สุวีระวรรณ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๙๘ ๓๖๕๐

โทรสาร ๐ ๗๔๒๖ ๐๒๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.พรณี ผุดเกตุ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๒๓6๑๘๔๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

ที่ ฮว ๐๖๓๙.๐๙/๑๖๒๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์

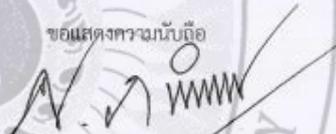
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๖๓๐๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาดนตามาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ในกรณี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนำคืนสิ่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพงษ์ ภูวิชรวิธานนท์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๕๘ ๓๖๕๐

โทรสาร ๐ ๗๕๒๖ ๐๒๖๗

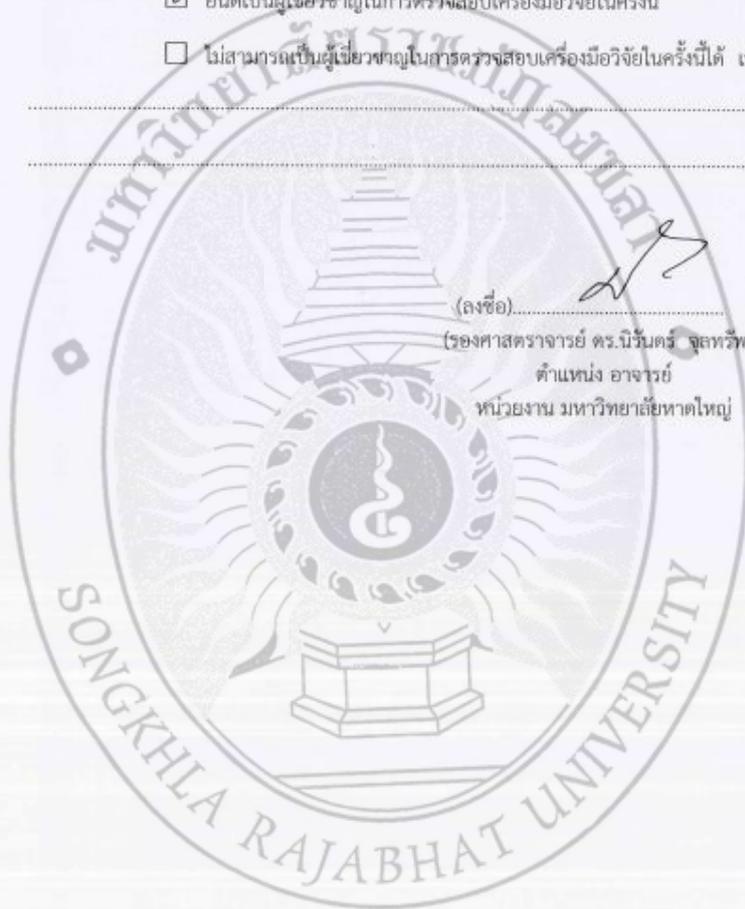
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า รองศาสตราจารย์ คร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๒๓6๑๔๘๐๐๑๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....
 (รองศาสตราจารย์ คร.นิรันดร์ จุลทรัพย์)
 ตำแหน่ง อาจารย์
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ งานสนับสนุนพันธกิจอุดมศึกษา บัณฑิตศึกษา โทร. ๑๒๒๐

ที่ คคศ. ๕๗๓/๒๕๖๖

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

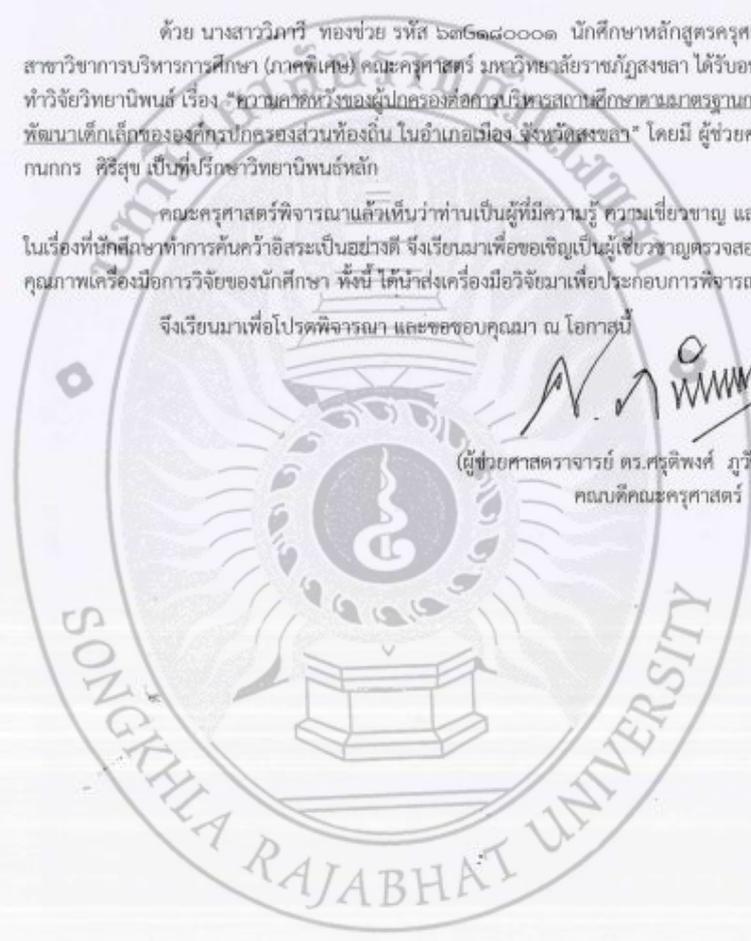
เรียน อาจารย์ ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว

ด้วย นางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๖๓6๑๘๐๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะครุศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่นักศึกษาทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ทั้งนี้ ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

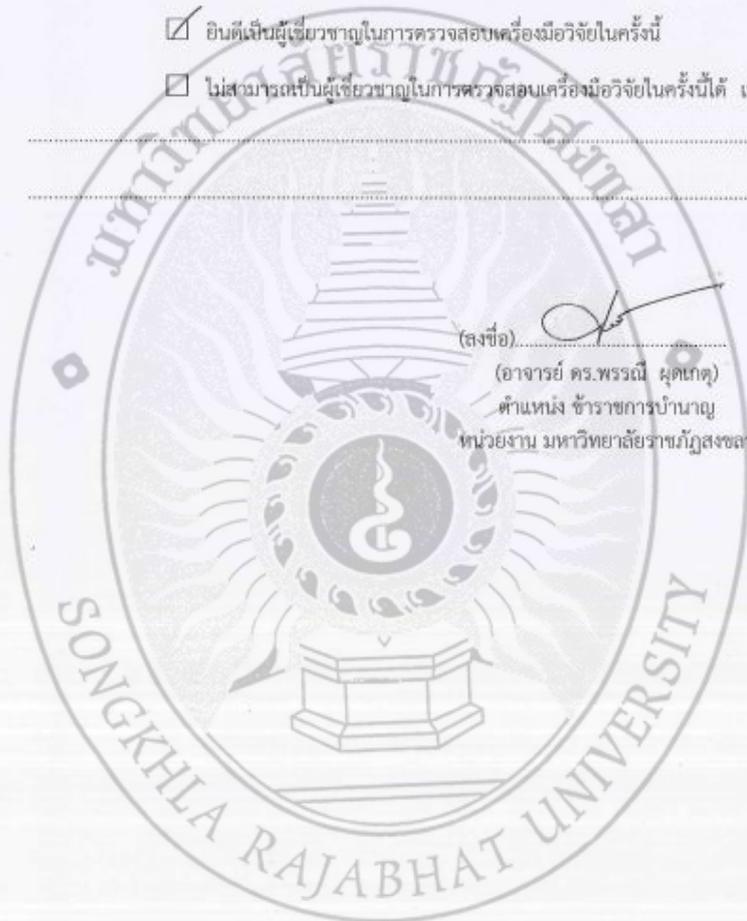
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุติพงษ์ ภูวีร์วานนท์)
คณบดีคณะครุศาสตร์

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.พรณี ผุดเกตุ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นางสาววิภาวี ทองช่วย รหัส ๒๓G๑๙๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับต้นวัยพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา" นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 24 ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็น
หลักของเนื้อหาแบบสอบถาม ตอนที่ 2

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดทำแผนงานโครงการ การใช้จ่าย งบประมาณในการส่งเสริมพัฒนา คุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดทำเวทีประชาคมเพื่อสำรวจ ความต้องการและความคิดเห็นและ มติของประชาชนในชุมชน เมื่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการย้าย/ รวม/ยุบเลิก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริการ ส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารกลางวัน อาหารว่าง อาหารเสริม(นม) วัสดุสื่ออุปกรณ์ การศึกษา อย่างเพียงพอ	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริการ ตรวจสุขภาพเด็กเล็กเป็นประจำทุก ปี โดยบุคลากรทางการแพทย์และ สาธารณสุข	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	5. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ทำหน้าที่กำหนดแนว ทางการส่งเสริมและสนับสนุนการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ	+1	+1			
6. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษา แผนพัฒนาสามปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้ง งบประมาณสนับสนุนการจัด การศึกษาตามแผนพัฒนา การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก/ จัดหาสื่อ/หนังสือ/วัสดุอุปกรณ์การ เรียนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และสอดคล้องกับการเรียนรู้ของ เด็กแต่ละวัย	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการ ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่าง สม่ำเสมอ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	10. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างมีความ โปร่งใส เป็นไปตามระเบียบของ ทางราชการ สามารถตรวจสอบได้	+1	+1			
มาตรฐานด้านบุคลากร						
11. นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี บทบาทหน้าที่ในการกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศ ทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	0	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี การกำหนดโครงการเพื่อส่งเสริม การพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติ	+1	0	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
13. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
14. หัวหน้าศูนย์มีภาวะผู้นำมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15. ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
16. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	17. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี โครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1			
18. ครูผู้ดูแลเด็ก มีอัตรา สัดส่วนครู 1 คน : นักเรียน 10 คน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด จ้างพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่ง ธุรการ การเงิน พัสดุ เพื่อลดภาระ งานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี การนิเทศติดตาม ประเมินผลการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กอย่างสม่ำเสมอ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
21. สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
22. ตัวอาคาร/ประตู/หน้าต่างของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	23. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความ สะอาด/ปลอดภัย มีแสงสว่าง เพียงพอ เหมาะสมกับการทำ กิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การนอน	+1	+1			
24. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณ รับประทานอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ มี ขนาดเหมาะสมและเพียงพอต่อเด็ก ภาชนะเครื่องใช้ในครัวมีความ สะอาด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้อง พยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ ปฐมพยาบาลเครื่องเวชภัณฑ์ที่ จำเป็นเพียงพอต่อเด็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้อง ส้วม/ที่ล้างมือ/ที่แปรงฟัน เพียงพอ ต่อจำนวนเด็ก มีขนาดเหมาะสม สะอาด ถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีเครื่องเล่นที่ปลอดภัยและมี จำนวนเพียงพอกับเด็ก	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	28. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกั้น เป็นสัดส่วน มีทางเข้า-ออก ไม่น้อย กว่า 2 ทาง เพื่อความปลอดภัยของ เด็ก	0	+1			
29. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ติดตั้งมุ้งลวด มีมาตรการป้องกัน เรื่องสุขอนามัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการ รักษาความปลอดภัยภายในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟอัตโนมัติ ถังดับเพลิง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร						
31. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สารระการเรียนรู้รายปี ที่ ถูกต้องชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	33. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมสอดคล้องกับ ความต้องการ ความสนใจ และ ความสามารถของเด็ก	+1	+1			
34. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ทางด้านร่างกาย เพื่อให้เด็ก ได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
35. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้าน อารมณ์ จิตใจ ให้เด็กเกิดความรู้สึก อบอุ่นและมีความสุข	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
36. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาด้าน ภาษาเพื่อให้เด็กสามารถใช้ภาษาใน การสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึก คิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
37. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาสังคม นิสัยและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ปฏิบัติตามกติกา ข้อตกลงของส่วนรวมได้	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	38. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กใช้สื่อการเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส ทั้งห้า โดยบูรณาการผ่านการเล่น	+1	+1			
39. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กมีการวัดผลประเมินผล เด็กเป็นรายบุคคลต่อเนื่องตลอดปี และนำผลมาพัฒนาเด็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู ผู้ดูแลเด็กมีการแจ้งผลพัฒนาการ ให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน						
41. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชุมชนและ ท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และจัดการ เรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ที่ได้รับการสนับสนุนจาก คนในชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	43. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัด กิจกรรม/โครงการ ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและ นอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0	+1			
44. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครอง นักเรียนใหม่	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
46. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมแข่งขัน กีฬาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด โครงการเยี่ยมบ้านของเด็กเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ รับทราบข้อมูลต่างๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับชุมชนและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	49. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำ แหล่งเรียนรู้เพื่อให้กับผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนสามารถใช้ บริการด้านวิชาการได้	+1	+1			
50. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิด โอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมวางแผน/ ร่วมปฏิบัติ/ร่วมตรวจสอบ ร่วม ประเมินและร่วมแก้ไข เพื่อการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยั่งยืน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
51. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริม ให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนา เด็กปฐมวัยในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับภาค	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
52. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กในเครือข่าย	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
53. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
54. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การ พัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการ บริหารตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3			
	55. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ จัดทำแหล่งข้อมูลสารสนเทศการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ	+1	0			

ตาราง 25 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัด
สงขลา

รายการ	ค่าความเชื่อมั่น
ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารตามมาตรฐานการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	.932

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์
    1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
    2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
    3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
  2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม
    - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
    - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
  3. แบบสอบถามนี้ใช้กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความกรุณาจากผู้ปกครองโปรดได้กรอกแบบสอบถามทุกข้อด้วยความเป็นจริง
  4. แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ
- ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิภาวี ทองช่วย

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

2. อาชีพ

- รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ธุรกิจส่วนตัว
 เกษตรกรรม
 ค้าขาย
 รับจ้าง
 อื่น ๆ.....

3. รายได้

- ต่ำกว่า 15,000 บาท
 15,000- 20,000 บาท
 มากกว่า 20,000 บาท

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตาม
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอ
เมือง จังหวัดสงขลา**

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วพิจารณาการปฏิบัติงานตามความคาดหวังของ
ผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับใด แล้วทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว โดยใช้เกณฑ์การ
พิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่
ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่
ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่
ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่
ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อยู่
ในระดับน้อยที่สุด

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำ แผนงานโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณใน การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก					
2. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำเวที ประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการและ ความคิดเห็นและมติของประชาชนในชุมชน เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการย้าย/รวม/ ยุบเลิก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
3. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำหน้าที่ กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ด้านต่าง ๆ					
4. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้ง งบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาตาม แผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก					

<p>ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา</p>	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
6. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการคัดเลือก/จัดหาสื่อ/หนังสือ/ วัสดุอุปกรณ์การเรียนโดยคำนึงถึงความ ปลอดภัยและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของ เด็กแต่ละวัย					
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กอย่างสม่ำเสมอ					
8. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการ จัดซื้อ/จัดจ้างมีความโปร่งใส เป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการ สามารถ ตรวจสอบได้					
มาตรฐานด้านบุคลากร					
9. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี บทบาทหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก					
10. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำ กว่าปริญญาตรีทางการศึกษา					
11. หัวหน้าศูนย์มีภาวะผู้นำมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ					

<p>ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา</p>	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. ครูผู้ดูแลเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ					
13. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ					
14. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีโครงการ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
15. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีครูผู้ดูแลเด็ก ตาม เกณฑ์ที่กำหนด คือ อัตรา สัดส่วนครู 1 คน : นักเรียน10คน					
16. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดจ้าง พนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งธุรการ การเงิน พัสดุ เพื่อลดภาระงานของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก					
17. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการ จัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ					

<p>ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา</p>	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
18. สถานที่ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ใน พื้นที่ปลอดภัยและมีขนาดเหมาะสม					
19. ตัวอาคาร/ประตู/หน้าต่างของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กมีความมั่นคงแข็งแรงอยู่ในสภาพ ใช้การได้ดี					
20. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสะอาด/ ปลอดภัย มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสม กับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การนอน					
21. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณ รับประทานอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาด เหมาะสมและเพียงพอต่อเด็ก ภาชนะ เครื่องใช้ในครัวมีความสะอาด					
22. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องพยาบาล แยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นเพียงพอต่อเด็ก					
23. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีห้องส้วม/ ที่ล้างมือ/ที่แปรงฟัน เพียงพอต่อจำนวน เด็ก มีขนาดเหมาะสม สะอาด ถูกสุขลักษณะ					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
24. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง มีเครื่องเล่นที่ปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก					
25. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันเป็นสัดส่วนมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง เพื่อความปลอดภัยของเด็ก					
26. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งมุ้งลวด มีมาตรการป้องกันเรื่องสุขอนามัย					
27. อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยภายในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟอัตโนมัติ ถึงดับเพลิง					
มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร					
28. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สารระการ เรียนรู้รายปี ที่ถูกต้องชัดเจน					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
29. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็ก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย					
30. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็ก จัดกิจกรรมสอดคล้องกับ ความต้องการ ความสนใจ และความสามารถ ของเด็ก					
31. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็ก จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้าน ร่างกาย เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก					
32. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็ก จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ ให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ่นและมี ความสุข					
33. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็ก จัดกิจกรรมพัฒนาด้านภาษาเพื่อให้ เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความ เข้าใจในสิ่งต่าง ๆ					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
34. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็กจัดกิจกรรมพัฒนาสังคมนิสัยและการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติ ตามกติกา ข้อตกลงของส่วนรวมได้					
35. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็กใช้สื่อการเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้ ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยบูรณาการ ผ่านการเล่น					
36. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็กมีการวัดผลประเมินผลเด็กเป็น รายบุคคลต่อเนื่องตลอดปี และนำผลมา พัฒนาเด็ก					
37. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เด็กมีการแจ้งผลพัฒนาการของเด็กแต่ละ คนให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่าง ต่อเนื่อง					
มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน					
38. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินการของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชุมชนและท้องถิ่นทราบ อย่างทั่วถึง					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
39. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำข้อมูล แหล่งเรียนรู้และจัดการเรียนรู้นอก สถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้รับการ สนับสนุนจากคนในชุมชน					
40. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรม/ โครงการ ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมพัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ภายในและนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
41. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระดม ทรัพยากร จากภายนอกเพื่อสนับสนุนการ พัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
42. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนใหม่					
43. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมแข่งขันกีฬาเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กและผู้ปกครอง					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
44. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด โครงการเยี่ยมบ้านของเด็กเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับทราบ ข้อมูลต่าง ๆ					
45. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรม วันสำคัญทางศาสนาร่วมกับ ชุมชนและผู้ปกครอง					
46. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแหล่ง เรียนรู้เพื่อให้กับผู้ปกครอง เยาวชน และ ชุมชนสามารถใช้บริการด้านวิชาการได้					
47. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ ทุกภาคส่วนร่วมวางแผน/ร่วมปฏิบัติ/ร่วม ตรวจสอบ ร่วมประเมินและร่วมแก้ไข เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยั่งยืน					
มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
48. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มี การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับภาค					
49. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในเครือข่าย					

ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	ระดับการบริหาร				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
50. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ร่วมกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น					
51. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัด การศึกษาปฐมวัย					
52. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำ แหล่งข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการพัฒนาการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดียิ่งขึ้น

1. ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะด้านบุคลากร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓6๑๘๐๐๑๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ เทศบาลนครสงขลา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

(ลงชื่อ).....

(นายคุณทผล...สุนทรรัตน์).....

ตำแหน่งหัวหน้ากองเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
หน่วยงาน นายกเทศมนตรีนครสงขลา

วันที่ 27 ต.ค. 2566

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓6๑๘๐๐๐๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับความอนุเคราะห์ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ เทศบาลเมืองเขารูปช้าง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

(ลงชื่อ).....

(นายวชรภส จีรานุกรม)

รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเมืองเขารูปช้าง
หน่วยงาน

วันที่ 30 / ๑๑ / ๒๕๖๕

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้แก่นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓G๑๑๘๐๐๑๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาคตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ เทศบาลตำบลพะวง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วจึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

นายกเทศมนตรีตำบลพะวง

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓6๑๘๐๐๑๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ เทศบาลตำบลเกาะแก้ว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

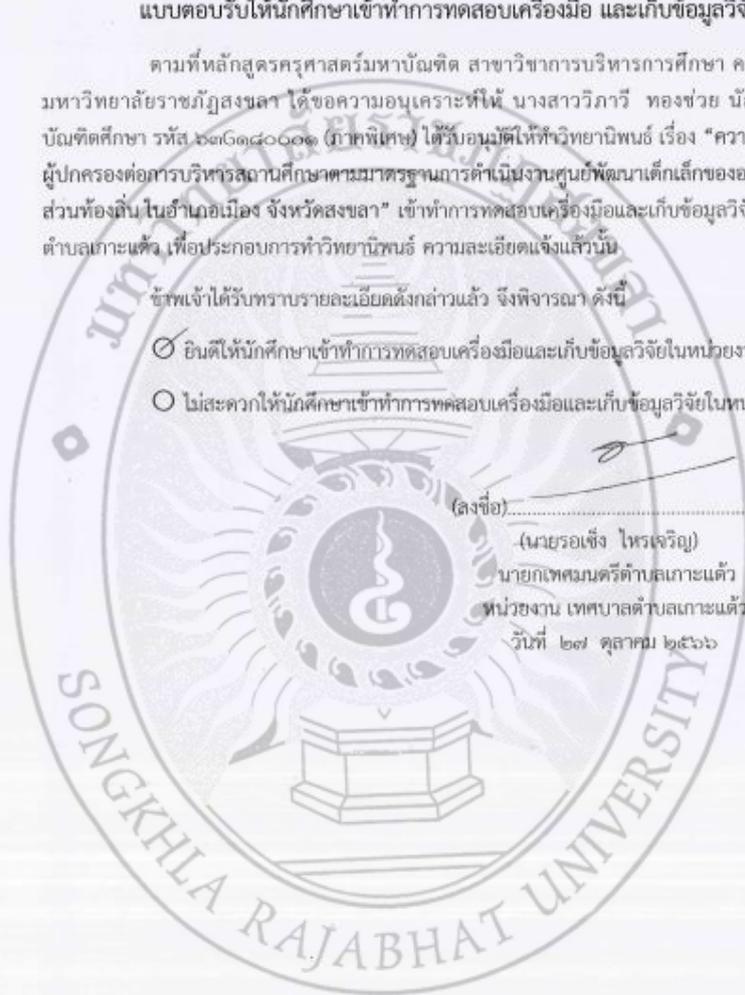
(ลงชื่อ).....

(นายอรุณเชิง ไทรเจริญ)

นายกเทศมนตรีตำบลเกาะแก้ว

หน่วยงาน เทศบาลตำบลเกาะแก้ว

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓6๘๔๐๐๐๓ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษาคามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา” เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

(ลงชื่อ)

(นายวิภาวี ทองช่วย)
 (นางกมลทิพย์ บุตรสน)
 ตำแหน่ง นายกองตรีบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง
 หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง
 วันที่ ๒๘ มี.ค. ๒๕๖๕

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลวิจัย

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววิภาวี ทองช่วย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๓๖๑๘๐๐๐๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารสถานศึกษามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา" เข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัย ณ องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะยอ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ซึ่งท่านได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือและเก็บข้อมูลวิจัยในหน่วยงาน

(ลงชื่อ) _____

(ร้อยตำรวจโท)

ตำแหน่ง _____

(โกวินท์ รัชนิยะ)

หน่วยงาน นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลเกาะยอ

วันที่ ๓๐ / ๓.๑. / ๒๕๖๔

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์)